

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Válka v Perském zálivu v roce 1991 z pohledu USA

Kratochvíl Václav

Plzeň, 2014

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra historických věd

Studijní program Historických věd

Studijní obor Obecné dějiny

Bakalářská práce

Válka v Perském zálivu v roce 1991 z pohledu USA

Kratochvíl Václav

Vedoucí práce:

PhDr. Dipl. – Pol. Martin Jeřábek Ph.D.

Katedra historických věd

Fakulta filozofická Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň, 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2014

.....

Poděkování

Za odbornou pomoc při zpracování předkládané práce chci na tomto místě poděkovat vedoucímu práce panu PhDr. Dipl. – Pol. Martinu Jeřábkovi Ph.D.

1	Úvod	7
1.1	Rozbor literatury	9
2	Kořeny konfliktu mezi Irákem a Kuvajtem – příčiny války	11
2.1	Vzestup Saddáma Husajna.....	11
2.2	Válka mezi Irákem a Íránem v letech 1980-1988	15
2.3	Invaze Iráku do Kuvajtu a její následky.....	18
3	Situace na politické scéně USA na začátku válečného konfliktu.....	21
3.1	Reakce Spojených států na okupaci Kuvajtu	21
3.2	Následná změna politického hlediska USA vůči Iráku.....	22
3.3	Rozbor stanoviska vlády USA ke konfliktu.....	23
3.3.1	Finanční podpora konfliktu.....	24
3.4	Jednání americké vlády a OSN po zahájení okupace Kuvajtu.....	24
4	Vstup USA a spojenecké koalice do války	26
4.1	Operace Pouštní bouře	26
4.1.1	Letecká ofenziva	26
4.1.2	První vyjednávání o míru.....	29
4.1.3	Neúspěch jednání – cesta k pozemní části operace	30
5	Důsledky Války v Zálivu	33
5.1	Poválečný přístup a postoj jednotlivých států ke konfliktu	33
5.2	Ekonomický dopad války v Perském zálivu	34
5.3	Následky na území Iráku.....	34
5.4	Cena a úroveň produkce ropy po konfliktu.....	35
5.5	Únorové povstání opozice proti Saddámovi Husajnovi.....	36
5.5.1	Šiitské povstání.....	36

5.5.2	Povstání Kurdů	37
5.5.3	Následky povstání a vznik Svobodného Kurdistanu.	37
6	Role médií ve válce.....	39
6.1	Válka v přímém přenosu	39
6.2	Cenzura médií	40
7	Závěr	42
8	Seznam příloh.....	45
8.1	Přílohy	46
9	Seznam použité literatury	53
9.1	Literatura	53
9.2	Internetové zdroje.....	55
9.3	Ostatní	56

1 Úvod

Tématem mojí bakalářské práce je průběh První války v Perském zálivu z pohledu Spojených států. Hlavními cíli je přiblížit, jaké události tomuto konfliktu předcházely. Poté se soustředí na průběh samotného konfliktu mezi Spojenými státy a širokou koalicí proti Iráku.

Při psaní této studie jsem se snažil o zodpovězení několika podstatných otázek. Jaké faktory ovlivnily Saddáma Husajna při jeho cestě k moci? Jakým způsobem tento spor přispěl k vnímání Spojených států jako nejvyspělejší světové velmoci? Jaká pozitiva a negativa vzešla z dlouholetého konfliktu mezi Saddámem Husajnem a Spojenými státy?

Tento válečný konflikt začíná iráckou okupací Kuvajtu ze srpna roku 1990 a následnou válkou široké koalice proti Iráku z roku 1991, která je nazývána Válkou v Zálivu, Válkou v Perském zálivu, První válkou v Zálivu a v anglicky psané literatuře pak Gulf War¹. Pro veřejnost je známa jako První válka v Zálivu.

Tato válka znamenala přelom ve válečné historii. Během jejího průběhu vznikla koalice 28 států namířená proti Iráku. Válka byla medializována a to podpořilo vznik této koalice. I tímto je válka specifická. Televizní stanice CNN se stala přes noc nejsledovanějším zpravodajským kanálem na světě. Přispěly k tomu živé záběry bombardování iráckého města Bagdád.

Začátek této studie se zaměřuje na iráckého lídra Saddáma Husajna. Snaží se specifikovat jeho vzestup. V úvodní části této kapitoly se zabývám především životem Saddáma Husajna, následně je přiblížen jeho politický nástup. Z hlediska akcí je práce zaměřena na konflikt mezi Íránem a Irákem, který vznikl především kvůli náboženským rozporům. Poté je popsána invaze do Kuvajtu a její příčiny. Ve druhé kapitole je obecně specifikována situace na politické scéně USA a dalších národů. Následující kapitola začíná samotným konfliktem a vstupem USA do války s Irákem. Zaměřuje se na operaci Pouštní bouře a průběh Války v Perském zálivu. V další kapitole popisují konec konfliktu a vysvětlují veškeré důležité dopady nejen na Spojené státy. Poukazují na

---

¹ SIMPSON, John. *The War against Saddam: Taking the road to Baghdad*. London: Macmillan, 2003. s. 32.

ekonomické následky, povstání v Iráku proti Saddámovi Husajnovi a v neposlední řadě na mezinárodní reakce na tento konflikt. Kapitola číslo pět pojednává o roli médií ve válce. Z důvodu velké medializace se tato část zaměřuje také na vliv cenzury ve zpravodajství. Snaží se přiblížit obtížnost získávání rozhovorů a komplikovaný přesun satelitní techniky.

V práci jsou použity historické metody. Nejčastěji metody přímé² a nepřímé³, které jsou využívány při zkoumání politických jednání před konfliktem a také celé politické situace. Nepřímá je využívána v kapitole o popisu průběhu a dopadu války na USA a další státy koalice. Dále jsou popsány jednotlivé americké vojenské operace, jako například „Pouštní bouře“⁴ nebo „Ocelový déšť“⁵. Při popisování těchto vojenských operací je využit i synchronní přístup⁶. Geografická metoda⁷ tyto akce, vedené stranou USA, mapuje (schéma postupu amerických jednotek při zmíněných operacích). V části, kde je ukázána časová osa průběhu války, byla použita metoda progresivní⁸.

Na závěr jsem v práci využil metodu indukce⁹, ve které shrnuji celou práci a výsledky bádání.

---

² Získáváme historické informace z pramene, ve kterém jsou přímo a jednoznačně obsaženy. Viz IGGERS, George. *Dějepisectví ve 20. století*. Praha: Lidové noviny s.r.o, 2002, s. 32.

³ K poznání minulosti využíváme též příbuzné a analogické prameny. Hledáme fakta, která lze nepřímo vyčíst nebo vyvodit. Viz. IGGERS, George. *Dějepisectví ve 20. století*. Praha: Lidové noviny s.r.o, 2002, s. 32.

⁴ Operace zahajující vstup USA do války.

⁵ Operace bombardování Bagdádu a následné proniknutí pěších jednotek do města, veden stranou USA.

⁶ Zkoumání několika věcí najednou ve stejném čase. Viz IGGERS, George. *Dějepisectví ve 20. století*. Praha: Lidové noviny s.r.o, 2002, s. 32.

⁷ Geografický přístup k historické problematice (práce s mapou).

⁸ Události sledovány tak jak po sobě následovaly, postup historika paralelní s průběhem historického procesu. Viz IGGERS, George. *Dějepisectví ve 20. století*. Praha: Lidové noviny s.r.o, 2002, s. 31.

⁹ Od jednotlivostí k obecnostem (zobecnování). Viz. IGGERS, George. *Dějepisectví ve 20. století*. Praha: Lidové noviny s.r.o, 2002, s. 33.

1.1 Rozbor literatury

Údaje, které jsem použil při zpracovávání této problematiky, byly především čerpány z odborné literatury. Jako hlavní jsem pro pochopení osobnosti Saddáma Husajna zvolil publikaci *Tajný život Saddáma Husajna*¹⁰ od britského novináře a znalce Blízkého východu Cona Coughlina. Jako další zdroj byla zahrnuta kniha *Saddám Husajn*¹¹ od Efraima Karshe a Inari Rautsi. Obě knihy velice dobře popisují mentalitu iráckého lídra, překvapivé události z jeho života a další zajímavosti. K pochopení vývoje v Iráku a skupin v něm jsem čerpal z díla *Irák od roku 1958*¹². V něm se autoři zmiňují na rozdíl od prvních dvou o Šíitech¹³, Kurdech¹⁴ a skupině Baas¹⁵. Také je zde podrobně popsáno několik režimů, jak napovídá již její podnázev - Od revoluce k diktatuře. Mnoho dalších zajímavých faktů o Saddámovi Husajnovi jsem vybádal hlavně z knih *Irák*¹⁶ a *Válka o Irák*¹⁷. K prostudování politické scény USA mi byla nápomocná kniha *Válka v Iráku a Evropská unie*¹⁸. V té se nachází i stanoviska OSN a ostatních členů mezinárodní koalice ke konfliktu. Pro úspěšné zvládnutí popisu samotného konfliktu mezi Spojenými státy a Saddámem Husajnem mi byla nápomocná

---

¹⁰ COUGHLIN, C.: *Tajný život Saddáma Husajna*, Praha, BB art 2003.

¹¹ KARSH Efraim; RAUTSI Inari.: *Saddám Husajn*. Melanrich: 2001.

¹² FAROUK-SLUGLETOVÁ, M. – SLUGLLET, P.: *Irák od roku 1958. Od revoluce k diktatuře*, Volvox Globator: Praha 2003.

¹³ Muslimové, kteří uznávají jako legitimní vůdce islámu pouze Muhammadovy potomky rodiny. Jeden z dvou hlavních proudů islámu v Iráku. Tvoří jejich menšinu.

¹⁴ Íránský národ z Blízkého východu, žijící v oblastech Turecka, Sýrie, Iráku a Íránu. Jejich kultura má kořeny v íránském národu.

¹⁵ Arabské sekulární nacionalistické hnutí bojující proti koloniálním mocnostem. Celým názvem Socialistická strana arabské obrody.

¹⁶ PONÍŽILOVÁ, Martina. *Irák*. Praha 5: Libri, 2011. ISBN 978-80-7277-478-4.

¹⁷ KUBAL, Michal; ŠULC, František; ŠÁMALOVÁ, Barbora. *Válka o Irák: Očima tří českých reportérů*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 2003.

¹⁸ MAALOUF, Beatrice. *Válka v Iráku a Evropská unie*. Aleš Čeněk, s.r.o.: Plzeň 2006.

literatura *Válka v Zálivu*¹⁹, a *Co nezavály písky Mezopotámie*²⁰. K této části studie jsou nejvíce používány odborné články, časopisy s vojenskou tematikou a internetové zdroje (webové stránky organizací)²¹. Ke zpracování postupů operace jsem nejvíce využil literaturu - *Letecká válka v Iráku*²². Zde se nachází mnoho map bombardování Bagdádu apod. Pro zpracování ostatních taktických postupů jsem využil znovu výše zmíněné webové stránky organizací. Pro tuto část práce se ukázalo jako praktické nejvíce využít odborné články, ve kterých se nacházely přílohy s tabulkami, mapami a dalšími strategiemi.

---

¹⁹ ČÍŽEK, M.: *Válka v Zálivu 1991*. Amercom SA: Praha 2010.

²⁰ BELICA, M. *Co nezavály písky Mezopotámie: lekce z manipulace a servility* : (Češi a Irák 1990-2010). Praha: Epoque, 2011.

²¹ Jako například www.cia.gov, www.acig.org, www.breakingnews.ie.

²² RIPLEY, Tim. *Letecká válka v Iráku*. Praha: Baronet, 2005.

2 Kořeny konfliktu mezi Irákem a Kuvajtem – příčiny války

Počátky tohoto konfliktu sahají až do daleké minulosti na Blízkém východě. Dlouholeté spory mezi Irákem a okolními státy – Izraelem, Íránem, Kuvajtem, Saudskou Arábií vedly k nevyhnutelným konfliktům. Především Saddám Husajn je velmi důležitou osobností celého rozporu. Byl hlavním aktérem při invazi do Kuvajtu. Následná část této studie je věnována jeho nástupu do vrcholné politiky Iráku. Poté je přiblížen jeho konflikt s Íránem a následná válka. K ní Saddáma Husajna vedly především náboženské a ekonomické důvody. Nakonec se kapitola zaměřuje na anexi Kuvajtu, která vedla ke vstupu Spojených států a mezinárodní koalice do války s Irákem.

2.1 Vzestup Saddáma Husajna

Saddám Husajn (celým jménem Saddám Husajn Abd al-Madžíd al-Tikrítí) se narodil 28. dubna 1937. Do tří let věku vyrůstal u svého strýce. Saddámův otec odešel od rodiny již v jeho útlém věku. Následně se Saddám Husajn přestěhoval ke své matce, která se znovu vdala. Se svým nevlastním otcem měl vleklé spory. Jeho otčím byl považován za surového muže, vyžíval se v ponižování Saddáma Husajna. Nechtěl například, aby navštěvoval školu, posílal ho krást a prováděl mu další kruté věci. V deseti letech Saddám Husajn uprchl znovu ke svému nedávno propuštěnému strýci z věznice, s jehož dcerou se později oženil. Začal chodit do školy sice v pozdním věku, ale byl schopným studentem. Po dokončení střední školy v Karchu studoval na právnické univerzitě. Byl spíše tichý, nenápadný člověk se sklony k agresivitě. Tato charakteristika se ho držela i po celou dobu jeho vlády.²³

Na začátku roku 1957 se Saddám Husajn ve svých dvaceti letech dostal do vrcholné politiky. Stal se členem strany Baas. „Nejcharakterističtějším znakem baasismu byla jeho panarabská ideologie. Jednalo se o přesvědčení, že se mají

---

²³ MACFARQUHAR, Nel. *Saddam Hussein, Defiant Dictator Who Ruled Iraq With Violence and Fear.*

New York Times. 30. 12. 2006.

jednotlivé arabské státy sjednotit jako jeden společný národ.²⁴ K jejímu založení došlo v roce 1944 v Damašku třemi syrskými intelektuály – Míšelem Aflaqem, Saláhuddínem Bitárem, Zakím al-Arsúzem. Na vzestupu Saddáma Husajna se nejvíce podílela výchova jeho strýce Chajralláha. Saddám Husajn v něm viděl vzor pravého muže, vzhlížel k jeho povaze. Vychovával ho k nacionálnímu cítění a také ho představil vlivným lidem. Ti mu později pomohli dostat se k vysokému postavení ve státě. Když se Saddám Husajn dostával k moci, dopracoval se Chajralláh k pozici starosty Bagdádu. Tu využíval ve svůj prospěch a ke svému zbohatnutí. Chamtivost ho donutila být zkorumpovaný. Saddám Husajn ho později musel ze stávajícího úřadu propustit.²⁵

První velkou událostí strany Baas a Saddáma Husajna se stal neúspěšný atentát na diktátora Kásima. Tato akce je považována za nejdůležitější milník ve vývoji této strany a i vzestupu Saddáma Husajna. Kásim byl v čele skupiny Svobodných důstojníků a hlavním strůjcem puče proti hášimovské monarchii z 14. července roku 1958.²⁶ Z počátku vztahy mezi oběma frakcemi byly nadmíru klidné. Především baasisté uvítali umírněné vztahy. Společně s iráckou vládou zasedli v kabinetu, ale vztahy se hodně zhoršovaly. Rozdíly mezi stranami byly hlavně v politickém směru. Tím je myšleno připojení k syrsko-egyptské unii (vznik v únoru 1958). Svazek spočíval ve spojení Egypta a Sýrie. Násir měl být prezident a Káhira hlavní město. To se samozřejmě nelíbilo Kásimovi, který měl být z funkce odstraněn. Podnikl kroky, které později vedly ke spáchání atentátu na jeho osobu. Prvním z nich byl útok na „unionistu“ Árifa a Rašída Alí al-Kajláního (arabský nacionalista a bývalý předseda vlády). Původně měl být popraven, ale jeho rozsudek byl změněn na doživotní vězení. Druhý čin byl více extrémní – rozhodl se využít podpory komunistů v boji proti „unionistům“. V březnu 1959 arabští nacionalističtí důstojníci provedli neúspěšný převrat ve městě Mosulu. Kásima tento pokus rozhněval natolik, že se odhodlal k jedné z nejkrvavějších pomst

---

²⁴ FAROUK-SLUGLETTOVÁ, Marion a Peter SLUGLETT. Irák od roku 1958: Od revoluce k diktatuře.

Volvox globator, s. 100.

²⁵ KARSH, Efraim a Inari RAUTSI. Saddám Husajn. Melantrich, 1991, s. 23.

²⁶ FAROUK-SLUGLETTOVÁ, Marion a Peter SLUGLETT. Irák od roku 1958: Od revoluce k diktatuře.

Volvox globator, s. 66-67.

v novodobé politické historii Iráku. V dalších dnech totiž probíhala znásilňování, vraždění, plnění, hromadné soudy a popravy, to vše před slavicím davem.²⁷

Vyvrážďování arabských nacionalistů zahrnovalo baasisty do ústraní, kde plánovali atentát na Kásima. Ten se uskutečnil ve večerních hodinách 7. října 1959. Byl veden skupinou mladých členů, ve které byl i Saddám Husajn. Napadli jeho vůz, ale Kásim vyvázl s velkým štěstím a mnoha zraněními živý. Z nemocnice nařídil tvrdý zásah proti baasistické skupině. Veřejné popravy, ale také velký odpor skupiny upoutal pozornost celého národa. Saddám Husajn se stal ze dne na den nejhledanějším mužem ve státě. Díky těmto událostem nastal vzestup jak Saddáma Husajna, tak i samotné strany Baas.²⁸

Po tomto činu nastává v životě Saddáma pětileté období, kdy pobývá nejdříve v Sýrii a poté v Egyptě, kde studuje na vysoké škole.²⁹ To vede k další radikalizaci jeho názorů a upevnění politického směřování. K diplomu se při egyptském studiu nedopracoval. Devět let poté ho získal na Bagdádské univerzitě. Ještě při pobytu v Egyptě se oženil se svou sestřenicí Sadžídou Talfovou. Celé toto období končí v roce 1963, kdy se straně Baas spolu se sympatizujícími důstojníky podařilo svrhnout Kásima. Touto událostí převzali téměř veškerou moc ve státě. Kásim byl i se svými důvěrníky okamžitě popraven. Poslední odpor kladli komunisté v ulicích Bagdádu, které nakonec odrazila milice skupiny Baas.³⁰

Před úplným nastolením moci strany Baas se uskutečnilo (ještě po Kásimově svržení) období iráckého prezidenta Abd al-Saláma Árífa. Vnitřní boje baasistů využil k uchopení vlády a nastolil svůj režim v letech 1963-1968. Osudná pro Árífa byla politická krize v roce 1964. Chtěl vést stát k demokratizaci. Znárodnil banky, průmyslové a obchodní společnosti. Ministerský předseda Al-Bazzáz, který byl dosazen samotným prezidentem, nad celým tímto procesem dohlížel. Za jeho vedení došlo k určitému uklidnění situace. Přesto se pro Árífa stalo období osudné a následovala jeho

---

27 KARSH, Efraim a Inari RAUTSI. Saddám Husajn. Melantrich, 1991, s. 25.

28 *Saddam Hussein and the Crisis in the Gulf: The Bad Man of Baghdad*. MARVIN ZONIS: New York Times, 11. 11. 1990.

29 A glimpse inside Saddam's bunkers. [online]. [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: <http://www.breakingnews.ie/world/chronology-of-saddam-husseins-life-125636.html>.

30 JOCH, Roman. *Proč právě Irák?*. MLADÁ FRONTA, 2003, s. 40.

tragická smrt. Do čela byl dosazen jeho bratr Abd Al- Rahmán, proti kterému skupina Baas provedla převrat. Ten byl v celku poklidný a proběhl bez vážnějších násilností. Strategicky zvládnutý postup a obsazení hlavních bodů v roce 1968 donutil prezidenta k demisi a byl vyhoštěn do Londýna. „Červencová revoluce byla spíše klasickým vojenským pučem než lidovým povstáním a irácká veřejnost setrvala v opatrnosti. Iráčané nezapomněli na násilnické orgie, jež v zemi propukly poté, co baasisté uchvátili moc v roce 1963.“³¹

Tento převrat byl pro Saddáma Husajna dalším důležitým okamžikem. K moci se naplno dostala strana Baas a prezidentem byl zvolen al-Bakr, jeho pravou rukou a nejvýznamnějším spojencem se stal právě Saddám Husajn.³² Během prvních čtyř let strana upevňovala vedení, soupeřila s opozicí a bránila se spiknutím. V této době byl Saddám Husajn spíše nezkušeným mladíkem, nepříliš výrazným a známým. Po uklidnění situace se zaměřil sám na sebe. Začal pracovat na svém kultu osobnosti. Chtěl být vnímán veřejností v co nejlepším světle. Snažil se dokazovat svojí štedrost při setkáních s obyčejným iráckým lidem.³³ Jako druhý nejmočnější muž v zemi spřádal plány na převzetí moci. K obnově národa chtěl přispět pozemkovou, finanční, vzdělávací i sociální reformou. Problémem byl nedostatek peněz. Saddám Husajn si uvědomoval moc ropného průmyslu, proto si stanovil cíl: převzetí ropných společností do svých rukou. Využil dobrých vztahů s komunisty. V roce 1972 uzavřel smlouvu s Moskvou a znárodnil ropný průmysl. Také do země nechal ze Sovětského svazu dovážet zbraně.³⁴ Těmito činy se dostával prezident al-Bakr do ústraní a oblíbencem národa se stal Saddám Husajn. Nyní měl dost prostředků k vykonání všech plánovaných reforem. Jeho režim provedl všechny modernizační kroky. Založen byl také chemický a ocelářský průmysl. Saddám Husajn se stal osobností, kterou Irák potřeboval. Stále více rostla jeho popularita a moc. „Jeho fotografie a obrázky jeho rodiny se v iráckých novinách objevovaly čím dál častěji a příběh o jeho vzestupu ze skromných takrítských

---

31 COUGHLIN, Con. *Tajný život Saddáma Husajna*. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 85.

32 STORK, Joe. *Iraq and the War in the Gulf*. MERIP Reports. 1981, č. 97, s. 10-11.

33 COUGHLIN, Con. *Tajný život Saddáma Husajna*. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 132.

34 STORK, Joe. *Iraq and the War in the Gulf*. MERIP Reports. 1981, č. 97, s. 14-16.

poměrů se stal legendou. Pojmenovávali po něm novorozeňata a mladí členové strany se snažili napodobovat jeho způsob chůze, oblékání a dokonce i řeči.³⁵

Poslední překážkou Saddámovy cesty na vrchol se nakonec stal sám prezident al-Bakr. Oba si uvědomovali, že prezidentův vliv rapidně klesá. Kontrastem byl naopak Husajnův nástup. Jejich dobré vztahy měly kořeny nejen ve společném takritském původu. Byl to al-Bakr, kdo přivedl Saddáma Husajna do vrcholné politiky. Udělal z něj svoji pravou ruku a druhého nejmocnějšího muže ve státě. Vše bylo připraveno k odchodu prezidenta a nástupu Saddáma Husajna. K realizaci tohoto stavu došlo 16. července 1979, den před výročím převzetí moci stranou Baas roku 1968. Al-Bakr ve svém projevu v irácké televizi ohlásil odchod z funkce prezidenta. Jako důvod uvedl zhoršující se zdravotní stav. V té samé chvíli Saddám Husajn složil přísahu a stal se prezidentem Republiky Iráku. V tento den se dostal k moci a nastala jeho dlouholetá vláda v Iráku.³⁶

2.2 Válka mezi Irákem a Íránem v letech 1980-1988

Saddám Husajn se stal prezidentem 16. července 1979, v této době probíhala revoluce v Íránu. Změna režimu spočívala ve svrnutí šáha Mohammeda Rézy Páhlavího a ve vzestupu moci Rúholláha Chomejního, ten se navrátil z francouzského exilu. Vztahy mezi Irákem a Íránem se rychle zhoršily po nástupu nového režimu v Íránu. Tento konflikt měl dopad na všechny státy na Blízkém východě. Vznik Íránské revoluce nebyl pro Saddáma Husajna vítanou událostí, ale přesto mu nezbylo nic jiného než 12. února 1979 uznat nový iránský režim.³⁷

V důsledku této události nastala v obou státech naprosto odlišná politická hegemonie. V Iráku probíhala vláda Husajna v duchu myšlenky již dříve zmíněného panarabismu. Naopak v Íránu pod vedením Chomejního vzrůstala myšlenka sjednocení všech sousedních států pod islámem. Do tohoto konceptu měl být tedy zařazen i Irák.

---

³⁵ COUGHLIN, Con. Tajný život Saddáma Husajna. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 855.

³⁶ LUDWIG, Paul. *Iranian nation and Iranian - Islamic Revolutionary Ideology*. 1999, s. 183-217.

³⁷ FAROUK-SLUGLETTOVÁ, Marion a Peter SLUGLETT. *Irák od roku 1958: Od revoluce k diktatuře*. Volvox globator, s. 292.

Toho se samozřejmě Saddám Husajn obával, proto se rozhodl pro invazi do Íránu (viz. Příloha 1). Touto událostí začal jeho první větší válečný konflikt. Byla to také první válka, do které se Saddám Husajn jako vůdce státu zapletl. Revoluce nebyla jediným důvodem, proč se Saddám Husajn obával íránského státu.

Dalším sporem bylo územní rozdělení přístupu k vodám Perského zálivu ústím Šatt al-Arabu (viz Příloha 2), o který bojovala každá irácká vláda. Dále také uznání autonomie kurdské, arabské a balúčské menšiny. Tato výsada ohrožena nebyla, jelikož alžírská smlouva z roku 1975 rozdělila říční koridor a určila *thalweg*. K dalším územním nárokům patřily některé ostrovy v Perském zálivu a dále Chúzistán-Arabistán. Ve všech případech těchto sporů šlo spíše o vzájemnou nesnášenlivost obou zemí, než o nějaké územní zisky.³⁸

K prvnímu konfliktu došlo už v červnu 1979, kdy Irák podnikl letecký útok na Írán. Výsledkem tohoto bombardování bylo šest obětí. Následovala sice irácká omluva, ale od února 1980 byly letecké útoky na denním pořádku. Saddám Husajn v důsledku vidiny rychlého ukončení válečného konfliktu vyhodnotil špatně taktický postup války. „Vezmeme-li v úvahu Husajnovu samolibost a jeho víru v nepřekonatelnou hospodářskou a vojenskou moc Iráku, dospějeme k názoru, že pokoušení rozpoutat válku pro něj muselo být jistě neodolatelné.“³⁹

Jednak Írán disponoval téměř třikrát tak velkým počtem obyvatel než Irák, na výhodnějším demografickém faktu neměnil nic ani vojenský stav iráckých vojsk. Dalším faktorem byla vzdálenost Teheránu a Bagdádu, která byla přibližně 850 kilometrů. Většina této vzdálenosti se nacházela na území Íránu. A posledním faktorem je válečná pomoc od Sýrie, která byla velice nepravděpodobná. To samé ze strany Jordánu, který naopak nedisponoval příliš kvalitní vojenskou silou. Pokud by Saddám Husajn zvážil všechny tyto faktory, dospěl by k názoru, že se rychlá vojenská akce konat nemůže. I přesto si armáda Saddáma Husajna vedla do jara 1982 vcelku úspěšně. Pomohla jí v tomto postupu podpora nahromaděných devizových rezerv a slabé

---

³⁸ SWEARINGEN, Will D. *Geopolitical Origins of the Iran-Iraq War*. Geographical Review. Vol. 78, No. 4 (Oct., 1988), str. 405-416.

³⁹ FAROUK-SLUGLETTOVÁ, Marion a Peter SLUGLETT. Irák od roku 1958: Od revoluce k diktatuře. *Volvox globator*, s. 294.

nejednotné opoziční skupiny v zemi. Zvrat v konfliktu měl na svědomí znovu netaktické vedení Saddáma Husajna, když zarazil postup svých vojsk a zahájil mírová jednání. Tím poskytl Íránu dostatek času na reorganizaci armády. Tento čas využily íránské jednotky ke koordinovanému protiútoky (viz. Příloha 3). Důsledek rozhodnutí měl dopad i na morálku irácké armády. Přesto průběh konfliktu probíhal spíše v zákopech a vzájemným ostřelováním obou armád. Ani jedna nedokázala zasadit významnější úder.⁴⁰

Nejvýznamnější akcí ze strany Íránu můžeme považovat překvapivý útok na poloostrov Fao. Ani ten však nevedl k nějakému významnému postupu do nitra Iráku. V tomto konfliktu Saddám Husajn využil chemický průmysl. Použil bojový plyn, aby odvrátil blamáž své taktiky. Tento čin oficiálně irácká strana popřela. Poslední dva roky války (tj. 1986 – 1988) probíhaly spíše v ekonomickém ničení druhého státu. Především irácká strana podnikala soustavné útoky na íránské tankery převážející ropu (viz. Příloha 4). Všechny byly většinou neúspěšné.⁴¹ Těmito konflikty na moři si udělal Írán další nepřátele. Saúdská Arábie se přidala na stranu Iráku. Dalším spojencem Iráku v průběhu konfliktu se stal Kuvajt, ten vstoupil do války po zmíněném výpadu na poloostrov Fao. Boje probíhaly příliš blízko a Írán stále častěji napadal kuvajtské tankery. Díky těmto událostem vznikla myšlenka spojení Iráku se Spojenými státy. V roce 1987 se nadvláda Iráku ve válce znásobila, jelikož získal za spojence Sovětský svaz. Poslední ofenziva ze strany Iráku proběhla na jaře 1988. Došlo k zahájení bombardování města Halabďa. Bomby svržené na město byly napuštěny jedovatým plynem. Zemřelo okolo 5000 lidí a dalších 100 000 bylo nuceno utéct do Iráku, případně do Turecka. Všem bylo jasné, že Írán už dlouho odpor klást nebude. Následně v průběhu srpna 1988 boje ustaly.⁴²

Dopad na mezinárodní vztahy měl konflikt především pro Irák, který se stal zase o něco více závislý na Západu a západních arabských státech. Také se otrásla pozice

---

⁴⁰ HIRO, Dilip. *Chronicle of the Gulf War*. MERIP Reports. 1984, 125/126, s. 3-14.

⁴¹ MUKRAM, F. Tal. *The Gulf War*. [online]. [cit. 2014-04-13]. Dostupné z:

<http://www.globalsecurity.org/military/library/report/1990/TMF.htm>.

⁴² WENGER, Marta a Dick ANDERSON. *The Gulf War*. MERIP Middle East Report, No. 148, Re-Flagging the Gulf (Sep. - Oct., 1987), str. 23-26.

strany Baas v zemi. Byla udržena jen díky hrozbám nastolení islámu ve státě a nasazením bezpečnostních jednotek. Naopak neotřesitelná pozice Saddáma Husajna nebyla ani v nejmenším ohrožena. Ve zprávě z 9. regionálního sjezdu strany Baas, konané v červnu 1982, se uvádí: „Saddám Husajn je symbolem svobody, nezávislosti, národní pýchy, bezúhonnosti a naděje v lepší budoucnost Iráku a arabského národa a tento fakt nás vede k tomu, abychom s maximálním odhodláním, sebezapřením a odvahou následovali prapor, který on pozvedl.“⁴³ Irácký režim si zachoval stejný charakter, který měl před tímto konfliktem. Stejně tak stále rostla moc Saddáma Husajna. V této válce zemřelo až na 400 000 lidí, oběti byly převážně na straně Íránu.⁴⁴

2.3 Invaze Iráku do Kuvajtu a její následky

Na jaře roku 1990 narůstalo napětí vztahů mezi Irákem a ostatními arabskými sousedy. Saddám Husajn se domníval, že společně s USA plánují spiknutí a chtějí napadnout zařízení pro výrobu atomových zbraní v Iráku. Ostatní státy na varování nebraly žádný ohled. Navíc zvyšovaly produkční kvóty ropy a to snižovalo její cenu na mezinárodním trhu. Nejvíce tyto kvóty překračovali především Kuvajťané společně se Saudskou Arábií.⁴⁵

Na summitu v květnu roku 1990 Saddám Husajn prohlásil: „Tato politika se rovná vyhlášení války Iráku.“⁴⁶ Ani tato hrozba nevedla k umírněnější politice sousedních států. Před invazí pozval 25. července 1990 Saddám Husajn do svého paláce americkou velvyslankyni April Glaspieovou. Celou schůzku dával jasně najevo, že spory můžou převést v konflikt. Také obvinil Spojené státy z podpory hospodářství Kuvajtu proti Iráku a pohrozil teroristickou odvetou. Očekával podporu a změnění vedení politiky vůči Iráku. „Použijete-li nátlak, i my se uchýlíme k nátlaku a síle, nemůžeme všichni za

---

⁴³ Zpráva z 9. regionálního kongresu je citována in MECS, 1981/82 str. 588-90. *International Herald Tribune*, 3. srpna 1983; srov. *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, 24. ledna 1985.

⁴⁴ FAROUK-SLUGLETTOVÁ, Marion a Peter SLUGLETT. *Irák od roku 1958: Od revoluce k diktatuře*. Volvox globator, s. 300.

⁴⁵ AARTS, Paul a Michael RENNER. *Oil and the Gulf War. 1991*, č. 171, s. 25-29+47.

⁴⁶ COUGHLIN, Con. *Tajný život Saddáma Husajna*. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 272.

vámi až do USA, ale jednotliví Arabové vás zasáhnout mohou.“⁴⁷ Celý tento rozhovor byl později zveřejněn a z americké strany nikdy nedošlo k jeho popření. Velvyslankyně Glaspieová svými reakcemi prakticky dala Iráčanům povolení k invazi nebo aspoň tak si to přebral irácký vůdce. Sdělila Saddámovi Husajnovi, že prezident George Bush nemá v úmyslu vést hospodářskou válku s Irákem a neočekává vyčkávání Iráku na ekonomickou krizi.⁴⁸ Po návratu z jednání si myslela, že Saddám Husajn pouze vyhrožuje a k uskutečnění útoku na Kuvajt nedojde. Tento verdikt sdělila i americké vládě.

Ve čtvrtek 2. srpna roku 1990 překročila kuvajtské hranice irácká armáda, čítající 100 000 iráckých vojáků a 300 tanků. Došlo k rozdrčení slabého odporu Kuvajtu v počtu 16 000 mužů a k následnému ovládnutí knížectví. Saddám Husajn byl sám překvapen, jak bleskově akce proběhla. Vše navzdory tomu, že takovýto průběh sliboval iráckému lidu. Celá invaze proběhla během 7 hodin. Kuvajtská vláda uprchla a s ní ještě 300 000 občanů. Ve státě byla zřízena prozatímní revoluční vláda. Euforie Iráku z vítězného postupu vydržela jen chvíli. Během pár hodin přišly reakce světových velmocí. První zareagoval americký prezident George Bush. Na Irák uvalil hospodářské embargo a přemístil do oblasti Perského zálivu letadlovou loď *Independance*. Dále útok odsoudil Sovětský svaz, to samé i OSN a Rada arabských států. Všichni uvalili stejně jako USA na Irák hospodářské a obchodní sankce. Také došlo k uzavření ropovodů, kde tekla exportovaná ropa. Ty vedly přes Turecko a Saudskou Arábii. Spojené státy navíc požadovaly okamžité stažení irácké armády z Kuvajtu.

Samotného Saddáma Husajna překvapila mezinárodní reakce na jeho čin. Očekával negativní přístup národů, ale rozhodně nepočítal, že se bude muset stáhnout nebo jakkoliv ustoupit z Kuvajtu. K takto neočekávanému odporu ze strany světových velmocí nejspíše přispěl konec jedné diktátorské vlády. Tím byl Sovětský svaz. Také určitě průběh studené války a její nedávné ukončení. Mezinárodní političtí lídři se obávali vzniku nové tyranie na Blízkém východě, hned po skončení té jedné v Evropě. Saddám Husajn se ještě snažil zmírnit protichůdná jednání velmocí. Prohlásil, že

---

⁴⁷ KARSH, Efraim a Inari RAUTSI. *Saddám Husajn*. Melantrich, 1991, s. 223.

⁴⁸ FAROUK-SLUGLETOVÁ, Marion a Peter SLUGLETT. *Irák od roku 1958: Od revoluce k diktatuře*. Volvox globator, s. 331.

k okupaci Kuvajtu došlo na požadavek revolučního hnutí státu. Přes všechna tato prohlášení sestavili Iráčané vládu a ta později vyhlásila republiku. Pozornost se začala ubírat směrem k ostatním státům. Především to byla Saúdská Arábie, která podle Saddáma Husajna provozovala taktéž hospodářské spiknutí proti Iráku a plánovala napadnutí i této země.⁴⁹

---

⁴⁹ COUGHLIN, Con. *Tajný život Saddáma Husajna*. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 278.

3 Situace na politické scéně USA na začátku válečného konfliktu

Nejpodstatnějším bodem této kapitoly jsou reakce Spojených států na vyhlášení anexe Kuvajtu. Následně došlo ke zvratu do této chvíle spojeneckého vztahu mezi Irákem a USA. Z počátku přátelské vztahy mezi těmito státy byly invazí do Kuvajtu přerušeny. Poté proběhly diskuse a konference vlády Spojených států, zda má dojít k intervenci na Blízkém východě. Prezident George Bush věděl, že konflikt je v tomto případě nevyhnutelný. Muselo dojít k zastavení Saddámovy expanze na Blízkém východě. Ve Spojených státech se našlo několik odpůrců, avšak ani ti nedokázali zastavit vypuknutí války. Spojené státy prezentovaly svoji politiku jako obranu proti terorismu. Konflikt byl již nevyhnutelný.

3.1 Reakce Spojených států na okupaci Kuvajtu

Agrese Saddáma Husajna donutila světové velmoci zareagovat na stávající situaci na Blízkém východě. Kromě hospodářských sankcí, které byly zmíněné v předešlé kapitole, se chystaly Spojené státy angažovat přímo v arabských zemích. Zastupující velvyslanec Joseph Wilson se sešel znovu v Bagdádu s iráckým lídrem. Požadoval bezpečnostní záruku ze strany Saddáma Husajna vůči Saudské Arábii. „Nebudeme útočit na ty, kdo neútočí na nás, a neublížíme nikomu, kdo neublíží nám.“⁵⁰, řekl Saddám Husajn. I přes toto prohlášení se rozhodl prezident USA George Bush začátkem srpna poslat obranné jednotky do Saudské Arábie. V televizním projevu začátkem srpna 1991 oznámil přesun 82. výsadkářské divize k hranicím Kuvajtu.⁵¹ Takto vstoupily Spojené státy do války s Irákem a byla zahájena operace Pouštní štít⁵².

Prezident USA dále v projevu pokračoval odůvodněním svého rozhodnutí vstoupit do konfliktu. Ve svém projevu přirovnal postup Iráku k ostatním sousedním státům k

---

⁵⁰ COUGHLIN, Con. *Tajný život Saddáma Husajna*. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 279.

⁵¹ BRANDS, H.W. *George Bush and the Gulf War of 1991*. 2004, s. 113-116.

⁵² Ze začátku operace nazývala Pouštní štít, později po zahájení bombardování byla změněna na známější „operace Pouštní bouře“ - anglický překlad „Desert storm“.

Hitlerovu obsazování a agresi ve třicátých letech 20. století. Dále pokračoval, že pokud se nezastaví tato invaze Iráku, mohl by ovládnout celý Perský záliv. Tím by získal přístup k většině zásob ropného průmyslu. Následně vytyčil několik bodů, podle kterých měla americká politika v následujících měsících vypadat. Prvním z nich bylo opuštění okupace Kuvajtu. Dále se měla navrátit znovu právoplatná kuvajtská vláda. Spojené státy chtěly svojí politikou zajistit bezpečnost ostatních států na Blízkém východě. Saddám Husajn na tyto požadavky odpověděl úplnou anexí Kuvajtu a přiřadil ji k provinciím Iráku. Toto můžeme považovat za další velkou taktickou chybu Saddáma Husajna, stejně jako špatný strategický postup ve válce s Íránem.⁵³

3.2 Následná změna politického hlediska USA vůči Iráku

Všechny tyto události můžeme považovat za velký obrat vývoje politického vztahu mezi Spojenými státy a Irákem. Jak již víme, od počátku 80. let 20. století probíhala úzká spojení mezi oběma státy a dalšími západními zeměmi. Za počátek mezi přátelskou politikou těchto národů můžeme považovat nákup zbraní, odběr běžného průmyslu a především protikomunistický postoj strany Baas. Většina spotřebovaných zemědělských produktů byla dovážena z USA. Naopak Irák posílal velké zásoby ropy do Spojených států. Počátkem iráckého ropného průmyslu byl vývoz do USA na 1,2 % ropy, to znamenalo přibližně 10,1 milionů barelů.⁵⁴ Nárůst až do počátku invaze do Kuvajtu byl o celých 31%, to bylo přibližně na 515 milionů barelů získané ropy.⁵⁵ Navíc Spojené státy společně s ostatními západními mocnostmi zásobovaly zemi velkým arsenálem, a tak velkou měrou přispěly ke sjednocování arabských států pod Irákem. Postupně Spojené státy začaly odsuzovat agresivní politiku Saddáma Husajna.

---

⁵³ COUGHLIN, Con. *Tajný život Saddáma Husajna*. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 274.

⁵⁴ 1 barel = 158,987 litrů.

⁵⁵ *Irák: Ekonomická charakteristika země*. [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné z:

<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/irak-ekonomicka-charakteristika-zeme-19342.html>.

Vše vyvrcholilo napadením Kuvajtu a následným rozvázáním spojeneckých vztahů mezi oběma státy a projevem prezidenta USA George Bushe.⁵⁶

3.3 Rozbor stanoviska vlády USA ke konfliktu

V době těsně před zahájením operace Pouštní bouře zvažovala americká vláda, jestli se válka proti Iráku má vůbec vést. Levice nesouhlasila s jakýmkoliv vojenským konfliktem. Nesouhlas s válkou odůvodnila tím, že by probíhala hlavně kvůli ropě. Této straně přišlo nesmyslné, aby kvůli ní docházelo k lidským obětem války. Dalším důvodem byl předpoklad stejného průběhu, jako byl při válce ve Vietnamu. Levice očekávala mnoho obětí ve vlastních řadách. Proti konfliktu nebyla jen levice, přidala se k ní i malá část pravice. Domnívaly se, že po skončení studené války neexistuje žádné ohrožení pro Spojené státy. Nebyl tedy důvod riskovat životy svých lidí a utrácet peníze. Dalším důležitým faktorem v politice byli neokonzervativci⁵⁷, ti naopak válku proti Iráku schvalovali. V této skupině bylo mnoho amerických židovských členů. I z tohoto důvodu se stávali terčem časté kritiky, že konflikt obhajují kvůli dvojímu záměru.⁵⁸ Pro Spojené státy byla válka nevýznamná na rozdíl od židů. Ti měli zájmy kvůli Izraeli, a proto prosazovali vstup do boje proti Saddámovi Husajnovi. V pravicové skupině vlády USA tedy vznikl malý konflikt, který nakonec vliv na rozhodnutí neměl.⁵⁹ Válka s Irákem už byla nevyhnutelná.

---

⁵⁶ FAROUK-SLUGLETTOVÁ, Marion a Peter SLUGLETT. Irák od roku 1958: Od revoluce k diktatuře.

Volvox globator, s. 329-330.

⁵⁷ Levicově smýšlející antikomunisti. Staví se nepřátelsky vůči západní civilizaci. Jsou převážně židovského původu.

⁵⁸ JOCH, Roman. *Proč právě Irák?*. MLADÁ FRONTA, 2003, s. 48-50.

⁵⁹ MAUPIN, Laura. *The Decision to Go to War in Iraq*. OAH Magazine of History. 2006, roč. 20, č. 3, s. 35-41.

3.3.1 Finanční podpora konfliktu

O dost důležitější byly následující aspekty krize. Na počátku války se nedalo jasně určit, kolik bude konflikt Spojené státy a koalici stát. S ročními výdaji okolo 300 miliard dolarů se nezdály výdaje tak drastické. Oproti takzvané *Saving and loaning crisis*⁶⁰ byla okupace Kuvajtem minimálním výdajem. Navíc s přispěním ostatních spojenců šlo USA do války se značnou finanční podporou. Válka tak mohla mít vliv na určité hospodářské faktory a podnikatelské sektory. Mezi hlavní patřily letecké společnosti, cestovní ruch aj. Nakonec finanční dopady války pro Spojené státy byly sice značné, ale nijak více nezasáhly do jejich ekonomiky. Ta tak zůstala stabilní.⁶¹

3.4 Jednání americké vlády a OSN po zahájení okupace Kuvajtu

Ihned po Saddámově vyhlášení anexe Kuvajtu požádala vláda Spojených států o setkání s RB OSN. Radu bezpečnosti tvořilo pět hlavních členů – Čína, SSSR, USA a Velká Británie. Mimo těchto hlavních zemí zastupovalo RB dalších deset nestálých členů – Kanada, Kolumbie, Pobřeží Slonoviny, Kuba, Etiopie, Finsko, Malajsie, Rumunsko, Jemen a Zair.

Rada schválila několik rezolucí. První č. 660 odsuzovala okupaci Kuvajtu a požadovala stažení vojenských sil ze země.⁶² Hospodářské a ekonomické sankce uvalené na Irák se staly 6. srpna 1990 součástí rezoluce č. 661, která zakázala veškerý vývoz ropy z Iráku.⁶³ OSN tak jednoznačně odsoudila činy Saddáma Husajna a zahájila obranu Kuvajtu. Učinila politické kroky k obchodní blokádě Iráku. 9. srpna 1990

---

⁶⁰ Finanční krize USA v druhé polovině osmdesátých let 19. st. Postihla jen finanční část sektoru, vyhnula se Wall Street a neměla žádné měřitelné dopady na makroekonomiku.

⁶¹ MAXWELL, Mary. *The Gulf War and Political Science*. PS: Political Science and Politics, 1992, roč. 25, č. 4, s. 693-695.

⁶² Un Security Council resolution text. [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z: <http://www.breakingnews.ie/world/un-security-council-resolution-text-76009.html>

⁶³ *UN Security Council Resolutions Applicable to Iraq*. [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z: https://www.cia.gov/library/reports/general-reports-1/iraq_wmd_2004/chap2_annxH.html

v rezoluci č. 662 prohlásila anexi Kuvajtu za neplatnou. Ani to Irák neodradilo a tak došlo k vydání řady dalších opatření. V rezolucích č. 664 a č. 665 ze srpna 1990 požaduje RB propuštění příslušníků jiných zemí z Kuvajtu a zahajuje kompletní námořní blokádu Iráku.⁶⁴

Zlom přišel 29. listopadu 1990, kdy byla vydána rezoluce č. 678. Saddáma Husajna neodradilo doposud žádné opatření k opuštění Kuvajtu. Tato rezoluce RB OSN povolovala všem státům mezinárodní koalici užití jakýchkoliv prostředků k osvobození Kuvajtu. Irácké jednotky se měly stáhnout do 15. ledna 1991. Irák však podmínky rezoluce ignoroval.⁶⁵

---

⁶⁴ BEATRICE, Maalouf. *Válka v Iráku a Evropská unie*. Praha, 2006, s. 17-18.

⁶⁵ PONÍŽILOVÁ, Martina. *Irák*. Praha 5: Libri, 2011, s. 97.

4 Vstup USA a spojenecké koalice do války

Spojené státy společně s dalšími zeměmi vytvořily mezinárodní koalici. V ní se tedy společně s nimi nacházely Velká Británie, Saúdská Arábie, Egypt, Francie, Sýrie, Maroko, Kuvajt, Omán, Pákistán, Kanada, Spojené Arabské Emiráty, Katar, Bangladéš, Itálie, Austrálie, Nizozemsko, Niger, Švédsko, Argentina, Senegal, Španělsko, Bahrajn, Belgie, Polsko, Jižní Korea, Československo, Řecko, Dánsko, Nový Zéland, Maďarsko a Norsko.⁶⁶ Vzniklá koalice byla vedena Spojenými státy. Už tady se ukázalo, jak vyspělou zemí Spojené státy jsou. V průběhu operace a následných jednání o míru se tento fakt potvrdil.

4.1 Operace Pouštní bouře

V srpnu 1990 došlo k přesunu americké armády do Saúdské Arábie. Začala první část osvobozovacích operací Kuvajtu s názvem Pouštní štít. Ta byla spuštěna za účelem obrany Saúdské Arábie a zastavení další expanze Saddáma Husajna. V tuto chvíli ještě nebylo zřejmé, zda jednání skončí diplomatickým nebo vojenským jednáním. Saddám Husajn odmítl veškeré výzvy k opuštění Kuvajtu a Spojené státy přikročily k dalším krokům osvobozování. Celá operace byla pojmenována Pouštní bouře.⁶⁷

4.1.1 Letecká ofenziva

Spojené státy vstoupily do konfliktu dne 17. ledna 1991. Zahájily masivní bombardování celého Iráku společně s letouny armád Velké Británie, Saúdské Arábie a Kuvajtu. Desítky strojů startovaly z letadlových lodí v Rudém moři a nabíraly směr k Iráku (viz Příloha 5). V průběhu několika let získala operace i další názvy. Pro

---

⁶⁶ LEBOVIC, James H. *Before the Storm: Momentum and the Onset of the Gulf War*. International Studies Quarterly, 1994, roč. 38, č. 3, s. 473.

⁶⁷ YETIV, Steve A. *The Outcomes of Operations Desert Shield and Desert Storm: Some Antecedent Causes*. Political Science Quarterly, 1992, roč. 107, č. 2, s. 195-212.

Saddáma Husajna to byla „Matka všech bitev“. Naplánování akce bylo rozděleno do dvou fází, čtyřicetidenní bombardování infrastruktury země a poté následný čtyřdenní přesun pěší armády.⁶⁸

První útoky na začátku konfliktu byly namířeny na nebezpečné cíle, které mohly udělat největší ztráty koaličním jednotkám. To znamená, že útoky byly vedeny proti velitelským a komunikačním centřům, vzdušné obraně, továrnám na výrobu chemických a jaderných zbraní. Všechny nálety byly výborně organizované a zasáhly vytyčené cíle. Irák se zmohl pouze na vypálení několika řízených střel směrem k Saudské Arábii, ani jedna nenalezla cíl. Celé invaze se účastnilo téměř 1000 koaličních letounů a odhadem bylo shozeno na 18 000 tun pum⁶⁹, což je až dvojnásobný počet, který byl použit v roce 1945 v Drážďanech.⁷⁰

První den této operace přinesl i mezinárodní reakce. Většina států chápala nutnost zahájení obrany proti irácké agresivitě k sousedním státům. Jediný negativní posudek přišel ze strany Palestiny. Obvinila USA ze zákeřné agrese vůči Iráku.

Následující den 18. ledna 1991 Saddám Husajn začal vyhrožovat útokem na Izrael. Síla jeho armády byla spíše v obranných liniích. Tímto činem chtěl nalákat Spojené státy k rychlejšímu začátku spojenecké pozemní ofenzivy. Také doufal, že útokem získá arabské členy koalice. Své hrozby splnil a v ten samý den vyslal směrem k hlavním sídlům Izraele sedm raket typu *SCUD*. Tři z nich dopadly na Tel Aviv a dvě na přístav Hajfa.⁷¹ Reakce Izraele překvapila samotného vůdce Iráku. Vláda se zdržela veškerých odvetných akcí. Toto rozhodnutí bylo samozřejmě z velké části ovlivněno dalšími členy koalice.⁷²

---

⁶⁸ BELICA, Miroslav a Tomáš BELICA. *Co nezavály písky Mezopotámie: Češi a Irák 1990-2010*. Epoque, s. 31-32.

⁶⁹ Váha průměrné pumy se pohybuje mezi 10 – 15 kilogramy.

⁷⁰ CSERMELYI, Jiří. *Válka v zálivu*. Praha: Magnet-Press, s. 8.

⁷¹ *The Geography of a Population Mass-Escape from the Tel Aviv Area during the Gulf War*. The Geographical Journal. Vol. 158, No. 2 (Jul., 1992), str. 199-206.

⁷² COUGHLIN, Con. *Tajný život Saddáma Husajna*. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 289-290.

Oznámení, že Irák bude v bombardování židovského státu nadále pokračovat, bylo potvrzeno následující den – v sobotu 19. ledna, kdy na Izrael dopadlo několik dalších raket. Spojené státy poskytly izraelské obraně rakety *PATRIOT*, které sloužily k sestřelení nepřátelských řízených střel. Cíl zůstával stejný, potřebovaly proto zdrženlivost židovského státu vůči odvetnému úderu. Celou sobotu probíhaly letecké útoky na komunikační centra irácké letecké obrany. V průběhu dne se podařilo v Kuvajtu zasáhnout místo, odkud byly řízeny dělostřelecké baterie.⁷³ Saddám Husajn utrpěl tedy další strategický neúspěch. Nejenže se nepodařilo vyprovokovat Izrael k odvetě, ale navíc díky USA byla posílena izraelská obrana proti iráckým raketám.

V průběhu několika dalších dnů docházelo k trvalým náletům na Irák ze strany koaliční armády a začalo docházet k větším ztrátám. Spojené státy ztratily 9 letounů, Británie 3 stíhačky typu *TORNADO*. Stejný letoun ztratila také Itálie a Saúdská Arábie. Irák uvádí, že místo 15 sestřelených spojeneckých strojů, došlo ke zničení 150. Začínají se objevovat názory, že k tak jednoduchému a rychlému zničení iráckého letectva nakonec nedojde. Později se ukáží jako pravdivé, jelikož Irák dokázal oklamat koalici a postavit několik falešných komunikačních cílů. Irácká vláda dokázala totiž vybudovat několik podzemních krytů, v nichž se větší část letounů uschovala. Tyto pouštní kryty se nacházely několik kilometrů od Bagdádu. Pokračovalo také ostřelování sousedních států ze strany Iráku. Dalším cílem byla Saúdská Arábie.

V úterý 22. ledna 1991 provedl Saddám Husajn další úspěšné tahy. Prvním z nich byl několikátý raketový útok na Izrael. Cílem bylo znovu město Tel Aviv, tentokrát zemřelo 90 lidí. Spojené státy se rozhodly bombardovat strategické místo Basru. Zde měla irácká vláda sídlo armády a plánovala odtud útoky. Další z akcí irácké armády bylo, že zapálila ropné vrty v Kuvajtu. Tím chtěl Irák ukázat, jaké následky může válka mít na světový ekonomický systém. Navíc vznikly komplikace. Při požárech ropných vrtů se vytvořil hustý dým a ten bránil v orientaci letounům koalice. Poté vypustil Saddám Husajn na jih od Kuvajtu ropu do Perského zálivu. Vytvořila se ohromná skvrna, čítající až 200 000 barelů denně.⁷⁴

Město Basra bylo v nadcházejících dnech od 23. ledna do 27. ledna 1991 pod neustálými těžkými nálety spojeneckých sil. V průběhu těchto dní také oznámil

---

⁷³ CSERMELYI, Jiří. *Válka v zálivu*. Praha: Magnet-Press, s. 9.

⁷⁴ KARSH, Efraim a Inari RAUTSI. *Saddám Husajn*. Melantrich, 1991, s. 261.

předseda sboru náčelníků Spojených států C. Powell, že byly zničeny dva irácké jaderné reaktory. Probíhal také první pokus iráckých stíhaček o proniknutí do Saúdské Arábie, obě sestřelil saúdský pilot ještě před přeletem hranic. Koalice pokračovala v útocích na Basru, Irák naopak pokračoval ve vypouštění ropy do moře. V místě *Sea Land*, které se nacházelo 16 km od kuvajtských hranic, byly vytvořeny obrovské roury, v nichž protékaly miliony litrů ropy. Ropná skvrna byla již 15 km² velká a v průběhu jednoho dne se zvětšila na 600 km². Spojené státy se rozhodly dalším koordinovaným leteckým útokem zničit zařízení na odčerpávání ropy. Celkové odhady vypuštěné ropy v tu chvíli byly přibližně 1,7 miliard litrů.⁷⁵

V noci 30. ledna 1991 překročily irácké jednotky hranici mezi Kuvajtem a Saúdskou Arábií. Obsadily nedaleko hranic město *Chafdží*. Tato pozemní srážka se dá považovat za začátek druhé fáze této operace. Prezident Bush se chtěl za každou cenu vyhnout pozemní ofenzívě, aby minimalizoval ztráty spojeneckých jednotek. Tušil ale, že tento přesun je jen předzvěstí větší akce. To se vyplnilo poslední den v měsíci, kdy Iráčané k městu poslali dalších 60 000 vojáků a téměř 240 tanků. Na tyto vojenské sbory probíhaly letecké nálety. Padlo mnoho obětí, přesto se větší část armády do města Chafdží přesunula. Nakonec se spojeneckým silám podařilo jeden z posledních taktických manévru Saddáma Husajna odrazit. Bush se nenechal vlákat do pozemní části operace, které se tak vyhýbal.⁷⁶

4.1.2 První vyjednávání o míru

Po těchto událostech se Saddám Husajn rozhodl poprvé vyjednávat o míru. Bylo to na popud Sovětského svazu, který se pokoušel i o první dohody. Irák je nejprve pohrdavě odmítl. V půlce února 1991 prezident Michail Gorbačov poslal do Iráku vyslance Jevgenije Primakova. Ten si okamžitě všiml, že od jejich prvního setkání v roce 1990 Saddám Husajn hodně zhubl. Absolvoval okružní jízdu po zničeném Bagdádu a viděl následky bombardování. Nakonec odjížděl z Iráku s pocitem, že irácký lídr je ochoten vyjednávat. Předložil návrhy na ukončení okupace Kuvajtu Gorbačovovi a ten poté RB OSN.

---

⁷⁵ CSERMELYI, Jiří. *Válka v zálivu*. Praha: Magnet-Press, s. 11-12.

⁷⁶ KARSH, Efraim a Inari RAUTSI. *Saddám Husajn*. Melantrich, 1991, s. 263-265.

Počáteční radost pro Spojené státy, že se nakonec vyhnou pozemnímu útoku, zhatilo několik neúnosných požadavků Saddáma Husajna. Uvedl, že chce stažení Izraelců z Palestiny a z okupované Lybie a Sýrie. Dalším požadavkem bylo zrušení ekonomických sankcí proti Iráku nařízených OSN. V neposlední řadě si přál odepsání státního dluhu v hodnotě 80 miliard dolarů.⁷⁷ Bush tyto požadavky považoval za žert. Také nechápal, jak si mohl Saddám Husajn myslet, že dojde k jejich naplnění. Reakce prezidenta Spojených států popudila iráckého lídra a ten znovu pohrozil použitím chemických zbraní.

Veškerá jednání na mír ztroskotala a tak se Bush rozhodl dát Saddámovi Husajnovi ultimátum. Do 23. února roku 1991 20 hodin iráckého času musí zahájit ústup své armády. Tímto ukončit okupaci Kuvajtu a stáhnout se zpátky do Iráku. Přes zoufalou situaci Saddám Husajn toto ultimátum odmítl. Neustoupil od cíle donutit spojenecké síly k pozemní ofenzívě. Tento cíl měl od samého počátku operace.⁷⁸

4.1.3 Neúspěch jednání – cesta k pozemní části operace

Prezident Bush dlouho nečekal a následující den, tj. 24. února 1991, ve 4 hodiny ráno zahájil druhou fázi války (viz Příloha 6). Generál Norman Schwarzkopf v Saúdské Arabii obdržel rozkaz k vyhnání iráckých jednotek z Kuvajtu za použití veškerých možných sil, včetně těch pozemních. Celý průběh vniknutí do Iráku probíhal až nečekaně hladce pro Spojené státy. Saddám Husajn měl k dispozici na hranicích Kuvajtu obranná řazení, která považoval za nepřekonatelná. Opak byl pravdou, během několika hodin v důsledku bombardování a soustavného útočení spojeneckých jednotek linie padla. Irácká armáda se začala vzdávat takovou rychlostí, že vojáci USA nestíhali přijímat zajatce. Vzdalo se okolo 20 000 mužů, zničeno bylo 370 tanků a sedm iráckých divizí, čítajících okolo 100 000 mužů.⁷⁹

Zdecimovaná irácká armáda se nezmohla na sebemenší odpor. Saddám Husajn pochopil, že v duchu zachování režimu musí podniknout mírová opatření. Dal vojákům rozkaz stáhnout se z Kuvajtu. Bush prozatím pokračoval v operaci. Čekal na prohlášení

---

⁷⁷ COUGHLIN, Con. *Tajný život Saddáma Husajna*. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 292-293.

⁷⁸ KARSH, Efraim a Inari RAUTSI. *Saddám Husajn*. Melantrich, 1991, s. 269-270.

⁷⁹ COUGHLIN, Con. *Tajný život Saddáma Husajna*. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 295.

iráckého vůdce, zda ukončuje okupaci Kuvajtu. Saddám Husajn vydal toto oznámení již 25. února 1991. O den později začalo hlavní a oficiální stahování iráckých sil z Kuvajtu. Saddám Husajn takto reagoval na bombardování iráckých těžebních zařízení.

Temnou stránkou vítězství spojeneckých sil se stalo porušení Ženevských konvencí z roku 1949. Na křižovatce *Mitla Ridge* na hlavní dálnici, která spojovala Kuvajt s Irákem, se nacházela stahující se irácká vojska. Jednotky Spojených států zastavily konvoj pomocí několika pum, které byly shozeny na začátek a konec konvoje. Následovala hromadná palba děl do bezbranné prostřední části.⁸⁰

Počet zajatých iráckých zajatců se dostal na 50 000. Bylo zničeno osm iráckých divizí. Vzhledem k těmto faktům Saddám Husajn žádal OSN o úplné zastavení bojů výměnou za zrušení anexe Kuvajtu. Tento požadavek byl znovu doplněn o zrušení sankcí, a to pro koalici bylo nemyslitelné.⁸¹ Irácká armáda, která před závěrečnou invazí byla čtvrtým nejpočetnějším vojenským seskupením, byla během těchto dnů rozmetána téměř na prach. Počet mrtvých iráckých vojáků se vyšplhal na 150 000 mužů. Kuvajt byl osvobozen a nebylo zapotřebí pokračovat v dalších vojenských akcích. Šest týdnů po zahájení operace Pouštní bouře a pouhých sto hodin po zahájení pozemní fáze války byl konflikt ukončen. Prezident Bush 28. února 1991 přikázal úplné zastavení palby. V televizi prohlásil, že válka je vyhrána a je na irácké armádě, jestli přerušeni palby zůstane. Požadoval zastavení střelby do koaličních jednotek a odpalování raket *SCUD* na sousední země. Dále Irák měl propustit válečné zajatce a poslat válečnou delegaci k projednání míru.⁸²

Saddám Husajn reagoval na vyjádření amerického prezidenta. Prohlásil k lidu: „Vítězem se stal Irák. Irák dokázal rozbít aureolu Spojených států, té říše zla, teroru a agrese.“⁸³ Za koaliční jednotky mluvila čísla. I přes toto vyjádření Saddáma Husajna bylo vítězství jednoznačné. Za krátké pozemní války dobyly koaliční jednotky 73 700 km². Z třiačtyřiceti iráckých divizí zůstalo maximálně sedm použitelných. Irácká vláda

---

⁸⁰ BELICA, Miroslav a Tomáš BELICA. *Co nezavály písky Mezopotámie: Češi a Irák 1990-2010*.

Epocha, s. 35-37.

⁸¹ COUGHLIN, Con. *Tajný život Saddáma Husajna*. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 295-296.

⁸² KARSH, Efraim a Inari RAUTSI. *Saddám Husajn*. Melantrich, 1991, s. 273.

⁸³ Baghdad Domestic Service, 28. února 1991.

rozsah této porážky pocítila až na jednání 3. března 1991. Na letecké základně *Safwán* proběhla jednání o příměří. Zde Iráčané vznesli pouze jeden požadavek. Přáli si, aby mohli létat se svými vrtulníky, jelikož většina silnic byla zničena nebo se zde nacházelo mnoho zničených strojů. Saddám Husajn se sám těchto jednání neúčastnil. Pracoval z utajených míst a každou noc se v Bagdádu přemísťoval jinam. Hlavním důvodem byly útoky inteligentních bomb Spojených států, které byly mířeny přímo na jeho osobu.⁸⁴ Uvědomoval si rozsah drtivé porážky. Na rozdíl od války proti Íránu z toho tentokrát vinil sám sebe. Nedošlo k žádnému potrestání jeho generálů, jako tomu bylo v předešlém prohraném konfliktu.⁸⁵

Trvalé a definitivní příměří bylo přijato 12. dubna 1991. Organizace RB OSN v rezoluci č. 687 ze 7. dubna 1991 nařídila Iráku zničit všechny zbraně hromadného ničení, které vlastnil. Pro tuto rezoluci, jak jsem se již zmínil, se později ujala přezdívka Matka všech revolucí. Dále podle ní Saddám Husajn měl zneškodnit všechny zásoby chemických a biologických zbraní, včetně materiálu pro výrobu jaderných zbraní. Irák se měl zavázat, že nebude nadále tento materiál získávat ani vyrábět jaderné zbraně. Zničit měl i balistické střely, které měly dolet větší jak 150 kilometrů. Vše mělo proběhnout pod mezinárodním dozorem během 15 dní. Následně mělo dojít ke stanovení hranic s Kuvajtem a vytvoření komise, která bude dohlížet na určení škod způsobené Kuvajtu a zajistí příjem 30 % výdělku z ropy do splacení veškerých dluhů.⁸⁶

Saddám Husajn nakonec rezoluci přijal. I přes porážku pro něj bylo podstatné, že konflikt přežil a co víc, zůstal jako vůdce státu u moci.

---

⁸⁴ A glimpse inside Saddam's bunkers. [online]. [cit. 2014-04-13]. Dostupné z:

<http://www.breakingnews.ie/world/a-glimpse-inside-saddams-bunkers-101484.html>

⁸⁵ COUGHLIN, Con. *Tajný život Saddáma Husajna*. Jiří Buchal - BB/art, 2003, s. 296-297.

⁸⁶ BELICA, Miroslav a Tomáš BELICA. *Co nezavály písky Mezopotámie: Češi a Irák 1990-2010*. Epocha, s. 57-58.

5 Důsledky Války v Zálivu

Celý konflikt výrazně ovlivnil následující průběh událostí. Dopady tohoto sporu postihly nejen již zmíněný Záliv, ale také ostatní velmoci a širokou mezinárodní koalici.

5.1 Poválečný přístup a postoj jednotlivých států ke konfliktu

Každý ze států ve světě k situaci v Perském zálivu přistupoval odlišně. Akt byl podporován především z Evropy, Sovětského svazu a Japonska. Nejednotnost reakcí byla především v arabských zemích. Tamní národy se domnívaly, že i přes odsouzení invaze do Kuvajtu, by měl konflikt zůstat pouze v daném regionu. Obviňovaly Spojené státy z vměšování se do války. Účelem bylo posílení vlastní moci. USA si podřizovaly moc arabských států a chránily si vlastní zájmy. Většina Arabů vítala Saddáma Husajna jako hrdinu. Podle nich se postavil tlaku západních velmocí. Především pro ně bojoval proti Spojeným státům za celý arabský a muslimský svět. Státy, které obhajovaly pozici Iráku, byly například Jordánsko, Libye, Tunisko, Jemen, Mauretánie, Súdán. Dále Saddáma Husajna podporovaly organizace jako hnutí OOP⁸⁷, Hamás⁸⁸ a Islámská fronta spásy⁸⁹. Naopak Spojené státy podporovaly země, které s nimi úzce spolupracovaly a měly mezi sebou dobré vztahy. Mezi ty patřily Pákistán, Maroko, Egypt, Sýrie, Libanon a Bangladéš. Ostatní státy v Perském zálivu se snažily zůstat neutrální.⁹⁰

Válka z počátku, v jeho průběhu i po konfliktu přinášela velké protesty. Pákistán, Indonésie, Maroko či Sýrie byly proti Západu. Obviňovaly některé z arabských zemí k připojení se na stranu Spojených států. Masové demonstrace probíhaly i u hlavních aktérů USA nebo Sovětského svazu. Mnoho občanů nesouhlasilo s konfliktem. Naopak například v Egyptě v hlavním městě Káhiře se bouřlivě oslavovalo.⁹¹

---

⁸⁷ Organizace pro osvobození Palestiny.

⁸⁸ Palestinská islamistická strana. Celým názvem Hnutí islámského odporu.

⁸⁹ Organizace, která se snažila vybudovat v Alžírsku islámský stát.

⁹⁰ PONÍŽILOVÁ, Martina. *Irák*. Praha 5: Libri, 2011, s. 101.

⁹¹ CSERMELYI, Jiří. *Válka v zálivu*. Praha: Magnet-Press, s. 8.

Muslimové válku považovali za střetnutí mezi křesťanským Západem a islámem. Podporovali Saddáma Husajna a obdivovali ho za to, že se postavil Spojeným státům. Po ukončení konfliktu zavládlo mezi muslimskou částí velké zklamání. Považovali to za další prohru islámu a vznikla tak ještě větší nenávist proti západním státům. Po ukončení války jim nejvíce vadilo, že velká část armády Spojených států zůstala v Saudské Arábii. Odtud se měla podle domluv s ostatními arabskými státy stáhnout. Dále prohrou Iráku zanikla panarabská myšlenka sjednocení zemí pod islámem. Izrael se dostal do popředí. Irák obsazením Kuvajtu totiž porušil tvrzení, že získat stát vojenskou silou není možné. Tímto vždy irácká vláda argumentovala ve vzájemných konfliktech s židovským státem.⁹²

5.2 Ekonomický dopad války v Perském zálivu

Konflikt zasáhl i ekonomický rozvoj některých zemí. Nejvíce byl postižen Irák a arabské země. Irácká vláda použila válce mnoho peněz z vytěžené ropy. Tímto oslabil nejen svůj ekonomický vývoj, ale i ostatních arabských států, které těžily z ropného průmyslu společně s Irákem. Ohromný propad nastal především v průběhu operace Pouštní bouře. Projevil se ale až později. Saddám Husajn si nejspíš neuvědomil, jak velký ekonomický dopad může mít vypouštění ropy do moře.

Světovou ekonomiku po válce můžeme rozdělit na několik hlavních aspektů, kterými se budeme podrobněji zabývat dále.

5.3 Následky na území Iráku

V irácké zemi nastaly po konci konfliktu a uvalení sankcí těžké podmínky. Ty se podílely na zvýšení kriminality, prostituci, porušování lidských práv a zhoršení stavu v místní společnosti. Přídělový systém se stal hlavním aspektem při funkci státu. Byl vytvořen, aby kontroloval společnost a úřady díky tomu sledovaly stav rodin. Špatné hygienické podmínky, nedostatek léků a velice nízká kvalita vody způsobily rozšíření nemocí jako tyfus, tuberkulóza aj. Dále vedly k vysokému nárůstu nádorových

---

⁹² PONÍŽILOVÁ, Martina. *Irák*. Praha 5: Libri, 2011, s. 102.

onemocnění a srdečních chorob. Rozsáhlé bombardování zničilo infrastruktury měst. K rozšiřování nález přispívaly nedostatky nemocnic, čističek vody a funkčních kanalizací. Dvacet procent dětí bylo v Iráku po konfliktu v podvyživeném stavu.⁹³

Vláda Spojených států se pokusila zmírnit sankce OSN. Dovolila Iráku vyvézt ropu v hodnotě 1,5 miliard dolarů. Tento vývoz měl sloužit k financování nákupu potravin a doplnění léků. Zmírnění bylo povoleno po naléhání Saddáma Husajna. V průběhu zhoršení poválečné situace v Iráku USA a Velká Británie zeslabily na dodržování sankcí ohledně ropy. Spojené státy chtěly přispět k ustálení životních podmínek obyvatel. Dovolily tak společně s RB 15. srpna 1991 vyvázet ropu v hodnotě 1,6 miliard dolarů. Znovu měly vývozy sloužit k financování zásob potravin a léků.⁹⁴

5.4 Cena a úroveň produkce ropy po konfliktu

Během konfliktu cena ropy narostla ze 14 na 40 dolarů za barel. Před konfliktem byla těžba ropy rozdělena na dvě skupiny států podle ceny. Vysokou cenou za barel disponoval Irák a Írán. Do nízké cenové skupiny patřily Kuvajt, Abu Dhábí a Saúdská Arábie. Po počátečních problémech s dodávkami ropy z Kuvajtu a Iráku se podařilo nahradit tyto státy a doplnit světové zásobování. Díky tomuto konfliktu si organizace OPEC⁹⁵ uvědomila, že takto rozdílné ceny ropy jsou nebezpečné. Kvůli ztrátě ekonomického postavení Iráku muselo být nahrazeno 5 miliard barelů denně. Poté bylo zapotřebí zvážit, jak se ustálí ceny při navrácení obou států zpátky do světové ekonomiky. Bylo nutné ustálit ceny před skončením sankcí proti Iráku na ekonomické scéně. To nastalo po roce 1995 a utvořilo se uskupení čtyř států, které svým spojením určovaly cenu ropy. Nadvládu nad ekonomikou v Perském zálivu převzal tak znovu Irák společně se Saúdskou Arábií, Kuvajtem a Abu Dhábí.⁹⁶

---

⁹³ BEATRICE, Maalouf. *Válka v Iráku a Evropská unie*. Praha, 2006, s. 20-21.

⁹⁴ KARSH, Efraim a Inari RAUTSI. *Saddám Husajn*. Melantrich, 1991, s. 293.

⁹⁵ Organizace zemí vyvázejících ropu.

⁹⁶ HALLIDAY, Fred. *The Gulf War and Its Aftermath: First Reflections*. 1991, roč. 67, č. 2, s. 223-234.

5.5 Únorové povstání opozice proti Saddámovi Husajnovi

Posledním důležitým dopadem války v Perském zálivu je pokus o svržení vlády ihned po ukončení konfliktu v únoru 1991. Svrhnout vládu se snažila opozice tvořená z větší části šíitskou a kurdskou skupinou. Ta byla povzbuzena válečnou náladou a nejspíš také doufala v podporu široké koalice v jejím boji.

Zklamání z prohrané války bylo očividné. První povstání proběhlo několik dní po skončení pozemní ofenzívy v jižní části země. Stalo se poprvé, že široká veřejnost v čele s opozicí povstala proti Saddámovi Husajnovi. Ve městě Basra se ke vracejícím se vojákům z okupovaného Kuvajtu přidalo místní obyvatelstvo. Napadeny byly úřady, policejní stanice, centrály bezpečnostní služby a vězení. Došlo ke zničení velkého obrazu Saddáma Husajna. Úředníci, kteří nestačili uprchnout z města, byli hromadně zabíjeni. Mezi oběti patřili také starosta města a guvernér Basry. Povstání se rychle šířilo a pokračovalo především v jižní šíitské části Iráku.⁹⁷

5.5.1 Šíitské povstání

Povstání v šíitské části Iráku začalo 3. března 1991. Z města Násiríja se postupně rozšířila do dalších jižních měst. Šíitům se podařilo postupně dobýt velkou část území. V průběhu jejich postupu docházelo stejně jako v ostatních částech povstání k popravám úředních předáků, členů tajné policie a strany Baas. Členové byli zabíjeni společně s jejich rodinnými příslušníky. K obratu došlo při vstupu Republikánské gardy do konfliktu. Jakmile gardisté získali zpět svá území, začali vyvražďovat šíitské obyvatele. Oběťmi byly i ženy a děti. Potlačení povstání pokračovalo dobytím svatých měst Nadžaf a Karbalá. V těchto městech garda zničila několik posvátných šíitských mešit a svatyn.⁹⁸ Šíitové začali hromadně opouštět Irák. Většina z nich směřovala do Íránu, který je přijal.

---

⁹⁷ KARSH, Efraim a Inari RAUTSI. *Saddám Husajn*. Melantrich, 1991, s. 275-276.

⁹⁸ FAROUK-SLUGLETTOVÁ, Marion a Peter SLUGLETT. *Irák od roku 1958: Od revoluce k diktatuře*. Volvox globator, s. 333.

5.5.2 Povstání Kurdů

Stejně jako Šiité i kurdská část obyvatelstva byla povzbuzena koncem války. Proti režimu Saddáma Husajna se bouřili už dlouhou dobu. Netrvalo dlouho a Kurdové podporovaní americkou vládou začali povstání v severní části Iráku. V této chvíli byla většina Iráku v plamenech. Počátkem března 1991 bylo osvobozeno 95 % Kurdistánu.⁹⁹ Spojené státy už doufaly ve svržení Saddáma Husajna, ale ten měl se svou budoucností jiné plány.

Už koncem března 1991 totiž irácká vláda podnikla stejný protiútok, jakým byl ten proti šiitské části. Rozmetala opozici a způsobila tak hromadný útek Kurdů. Azylem se pro ně stalo Turecko a Írán. Za jeden týden se dostalo do Turecka až 450 000 Kurdů. Do půlky dubna 1991 se pokoušelo dostat přibližně milion dalších uprchlíků do Íránu.¹⁰⁰

5.5.3 Následky povstání a vznik Svobodného Kurdistánu.

Pro Irák to byla další rána, tentokrát v podobě revoluce. Protiakce gardistů způsobily smrt přibližně 300 000 povstalcům. Dalších několik tisíc bylo zabito při přechodu k hranicím. Dva a půl milionu Kurdů a Šiitů uprchlo ze země. Na popud Spojených států a Velké Británie vznikla nad kurdskou oblastí bezletová zóna. Ta měla chránit jejich obyvatele před chemickými a leteckými útoky. O rok později stejná oblast byla vytvořena i nad šiitskou částí země.¹⁰¹ Z Kurdistánu se museli stáhnout všichni iráčtí důstojníci a všechny vojenské jednotky.

Následně se v průběhu roku 1991 se Saddámem Husajnem sešli dva vůdci Kurdů Masoud Barzání¹⁰² a D. Talabání¹⁰³. Chtěli vyjednat, aby se města Mandalí, Chánikín a Kirkúk stala autonomním územím. Z počátku chtěl Saddám Husajn s Kurdy podepsat dohodu. Nakonec k ní nedošlo a naopak vláda začala útočit. To mělo za následek, že

---

⁹⁹ KARSH, Efraim a Inari RAUTSI. *Saddám Husajn*. Melantrich, 1991, s. 276.

¹⁰⁰ PONÍŽILOVÁ, Martina. *Irák*. Praha 5: Libri, 2011, s. 104.

¹⁰¹ FAROUK-SLUGLETTOVÁ, Marion a Peter SLUGLETT. Irák od roku 1958: Od revoluce k diktatuře. Volvox globator, s. 334.

¹⁰² Předák Kurdské demokratické strany.

¹⁰³ Představitel Vlastneckého svazu Kurdistánu.

v roce 1992 byl vyhlášen Svobodný Kurdistan. Ten určil hranice s Íránem na východě a s Tureckem na severu.¹⁰⁴

Spojeným státům se nepovedlo svrhnout Saddámův režim. Z počátku to považovaly za výhodné. Ponechání vlády iráckému prezidentovi bylo důležité, aby nastalo ustálení situace v regionu. Domnívaly se, že jeho pád by vedl k masivní válce mezi Šíity a Kurdy. Následně tak mohlo dojít k rozpadu země. Také se obávaly použití jaderných zbraní. Saddám Husajn by totiž neměl v takové situaci už co ztratit a bylo dost pravděpodobné, že by zbraně hromadného ničení použil. Takto se spíše soustředil na udržení v čele země.

---

¹⁰⁴ PONÍŽILOVÁ, Martina. *Irák*. Praha 5: Libri, 2011, s. 105.

6 Role médií ve válce

Velkou úlohu v tomto konfliktu hrála i média. Doposud se o válečných operacích diváci dozvídali z televizí. V těch se objevovaly pouze noční záběry a v menším množství pak navádění raket na nepříliš důležité cíle. Ve všech případech nemohli diváci spatřit mrtvé civilisty a oběti válek. Oproti Vietnamu Pentagon v tomto případě změnil postoj. Novinářům poskytl přístup k informacím z probíhajících akcí pomocí brífinků nebo tiskových konferencí. Po skončení určité fáze operace probíhaly také rozhovory se zúčastněnými vojáky a generály. Diváci se mohli dozvědět, jaký měla akce průběh, kolik si vyžádala obětí a plno dalších zajímavostí z táborů armády.

Důležitým faktorem byla závislost novinářů na oficiálních zdrojích. Tímto byla válka pro zpravodajství specifická. Mnoho studií se zaměřuje na to, že média v konfliktu ztratila svoji objektivitu (např. John Fialka 1991¹⁰⁵, Smith 1992¹⁰⁶). Celý konflikt tak často může být označován za simulovanou válku v politické režii.¹⁰⁷

6.1 Válka v přímém přenosu

Válkou v Zálivu se hodně také zabývala československá média, ale přední televizní stanicí byla CNN. Sloužila všem zpravodajským službám jako hlavní zdroj přísunu informací. Stala se tak symbolem celé operace. Její vozy byly v pohotovosti 24 hodin denně. Živé vysílání, které spustila společně s bombardováním Bagdádu, ji proslavilo. V ten samý den koalice omezila jinak vlídný přístup k novinářům a všechny reportéry odvedla z Bagdádu. Díky reportérovi Robertu Wienerovi, kterému se podařilo ve městě zůstat, se diváci dozvídali přesný dopad bomb. Popisoval totiž celý útok přes

---

¹⁰⁵ FIALKA, John J. *Hotel warriors: covering the Gulf War*. Woodrow Wilson Center Press, 1992.

¹⁰⁶ SMITH, Hedrick. *The Media and the Gulf War*. Washington, DC: Seven Locks Press, 1992.

¹⁰⁷ VOLEK, Jaromír. *Média v "omezené válce": Simulovaný konflikt v Perském zálivu*. 2002, č. 2, s. 2-3.

vlastní telefonní linku. V tento den získala CNN dvacetinásobnou sledovanost.¹⁰⁸ V roce 2002 byl natočen film *Live from Baghdad*. Inspiruje se příběhem tohoto reportéra.

6.2 Cenzura médií

Vláda Spojených států pro zpravodajské kanály určila omezení. Ta musela novináři bezpodmínečně dodržovat, jinak byli posláni ze země. Jako hlavní zakázala rozhovory mimo záznam nebo spontánní rozhovory v průběhu operací. To se týkalo nejen členů armády Spojených států, ale zákaz platil i pro komunikaci s obyvatelstvem Iráku. Novináři také nesměli zveřejnit fotky krvavých vojáků nebo obětí.¹⁰⁹

V této válce se objevil nový typ žurnalismu. Takzvaný *Newspool systém* spočívá v závislosti médií na armádních zdrojích. To znamená, že novináři nesměli podávat informaci, která nepřešla přes souhlas armády a nepocházela z jejího zdroje. Zpravodajci tedy odcházeli na mise společně s vojenskou jednotkou, kde byli pod dohledem pracovníků vládních odborů Spojených států. Existoval také seznam devíti míst, kam mohli novináři být posláni.¹¹⁰

Posledním omezením zpravodajských služeb byl zákaz přesunu některé satelitní techniky pro televizní stanice. To často zpomalovalo podávání zpráv a plno amerických novinářů nutilo k vypůjčení techniky od britských spolupracovníků. To dost možná

---

¹⁰⁸ STRAŠÍKOVÁ, Lucie. Pouštní bouře - českoslovenští chemici šli poprvé do války. [online]. [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/110905-poustni-boure-ceskoslovensti-chemici-sli-poprve-do-valky/?mobileRedirect=off>.

¹⁰⁹ The Media and the Gulf War. STEWART PURVISRSA. Journal Vol. 139, No. 5423 (November 1991), str. 735-744.

¹¹⁰ TAYLOR, Philip M. *War and the Media: Propaganda and Persuasion in the Gulf War*. Manchester: University Press, 1998, s. 51.

ovlivnilo i objektivnost podávaných informací v televizních stanicích Spojených států.¹¹¹

---

¹¹¹ The Media and the Gulf War. STEWART PURVISRSA Journal Vol. 139, No. 5423 (November 1991), str. 735-744.

7 Závěr

Úkolem této bakalářské práce byla válka v Perském zálivu v roce 1991. Pokusil jsem se ji popsat z pohledu USA. Ukázala vzestup Saddáma Husajna jako hlavní postavy, která tento konflikt způsobila.

Všechny války na území Iráku vedly k mnoha rozličným událostem a dopadům. Za největší milník popsaného období se určitě musí brát cesta Saddáma Husajna k moci. Samotný Saddám Husajn byl ovlivněn již v útlém dětství, které neprožil v právě nejlepších podmínkách. Nejspíše i to vedlo k jeho agresivní povaze. To vše ho utvrdilo v myšlence spojení všech arabských států pod jeden celek. Potvrzením těchto faktů byla jeho první válka s Íránem. Z tohoto konfliktu vyšel irácký národ naprosto vyčerpaný. Válka probíhající v 80. letech 20. století, ve které bojovali Iráčané proti islámskému útlaku, přinesla velké hospodářské i finanční vyčerpání země. Pro Saddáma Husajna přišly další problémy, tentokrát v podobě Kuvajtu a jeho hospodářského vzestupu. Obě země čerpaly své výdělků z ropy a obě překračovaly kvóty OPEC. Kuvajt se dostával do popředí prodeje a omezoval tak ekonomický vzestup Iráku. Tyto důvody společně s nepřilíh dobrou historií vztahů mezi oběma státy vedly k napadení Kuvajtu Irákem.

Saddám Husajn se nejspíš domníval, že anexe Kuvajtu pro ostatní státy příliš znamenat nebude. Opak byl pravdou. Během několika dní se proti němu zformovala široká koalice světových velmocí v čele se Spojenými státy. Ani samotný irácký vůdce takto rychlou mezinárodní reakci nečekal. Po několika neuposlechnutých výzvách k opuštění Iráku se schylovalo ke konfliktu. Nebyl odvrácen ani zoufalými pokusy Saddáma Husajna o legitimizaci anexe. Prozatímní revoluční vláda v Kuvajtu neprošla a Spojené státy se chystaly na válku.

Konflikt k vojenskému řešení dospěl 12. ledna 1991, kdy americký prezident George Bush dostal svolení amerického kongresu k zahájení útoku. Následně 17. ledna 1991 začala operace Pouštní bouře. Z letadlových lodí z Rudého moře vzlétly stovky strojů a začaly bombardovat své vytyčené cíle. Čtyřicet dní si v leteckém prostoru Iráku dělaly Spojené státy prakticky, co chtěly. Během náletů zničily Iráku jaderné reaktory, zařízení na výrobu chemických a biologických zbraní. Došlo k obrovskému zničení silnic, dálnic a dalších dopravních tras. Cíle bomb dopadaly na mosty, elektrárny a vodní zdroje. V průběhu letecké části operace se Saddám Husajn pokoušel o několik

zastrašujících útoků. Všechny byly namířeny na Izrael. Snažil se řízenými střelami vyprovokovat izraelské vedení k odvetnému úderu. To se hlavně díky diplomatickým schopnostem Spojených států nepovedlo. Irák byl na konci letecké fáze operace naprosto hospodářsky vyčerpán. Americký prezident Bush tak dal příležitost Saddámovi Husajnovi k opuštění Kuvajtu.

Tuto výzvu však irácký prezident nerespektoval. Následně 24. února 1991 zahájily spojenecké síly pozemní fázi operace. V průběhu několika hodin došlo ke zdrcující porážce Iráku, kterou ani samotný Saddám Husajn neočekával. Byl donucen zavelet k ústupu. Poslední těžký úder zasadily Spojené státy Iráku bombardováním stahující se kolony vojáků na křižovatce *Mitla Rige* u Basry. Irácký prezident byl donucen podepsat mír a americký prezident Bush 27. února 1991 oznámil osvobození Kuvajtu a konec války. O den později Irák přijal všechny rezoluce OSN a ukončil boje. Spekulovalo se, proč Saddám Husajn v nejtěžších chvílích nepoužil chemické nebo zbraně hromadného ničení, které podle provedených špionáží vlastnil. Nejpravděpodobnější vysvětlení je, že se obával protiúderu Spojených států jadernými zbraněmi.

Pro celý Irák a Saddáma Husajna to byla prohraná válka. Přes všechny nepravdivé výroky iráckého prezidenta, který neuznával svojí porážku, bylo vítězství Spojených států jednoznačné. Irák se topil v dluzích. Navíc následně musel platit Kuvajtu válečné reparace. Dalším následkem války byl vznik povstání proti Saddámovi Husajnovi, které krvavě potlačil. Později se ukázalo, že pokusy o svržení byly na popud Spojených států, které později svůj postoj změnilo. Americká vláda ponechala Saddáma Husajna u moci především z důvodů, aby nadešel klid v zemi a ustálila se ekonomika v okolních státech.

Spojené státy vyhraným konfliktem ukázaly svoji sílu a vyspělost. Jejich technika ve válce předčila všechny ostatní. Pečlivě naplánovaná operace ukázala jejich výjimečné schopnosti týkající se taktiky. Diplomatickými jednáními si Spojené státy zajistily mnoho spojenců v podobě mezinárodní koalice. Díky výhře ve válce získaly ústřední postavení mezi světovými velmocemi, které si drží dodnes.

Dlouholetý konflikt ukázal, že se světové velmoci dokáží semknout a zasáhnout proti diktátorskému vlivu. Vláda iráckého lídra však nebyla ukončena, což se později ukázalo jako velká chyba. Po několika následujících letech začala další válka v Zálivu, která byla podstatně delší a závažným způsobem ovlivnila životy mnoha lidí.

Výzkum tématu Války v Zálivu v této bakalářské práci mě velice zaujal a byl pro mě velkým přínosem. Shledávám ji velmi užitečnou i pro moje další studium. Dozvěděl jsem se plno nových faktů o konfliktu. Podle mého názoru by nahromaděný materiál mohl být využit při psaní obsáhlejší práce, například pro sepsání diplomové práce na dané téma. Větší prostor by se dal věnovat samotnému vzestupu Saddáma Husajna nebo následné druhé válce v Iráku.

8 Seznam příloh

Příloha 1: Mapa invaze Iráku do Íránu

Příloha 2: Rozdělení přístupu k vodám Perského zálivu ústím Šatt al Arabu

Příloha 3: Mapa protiútoků Íránu

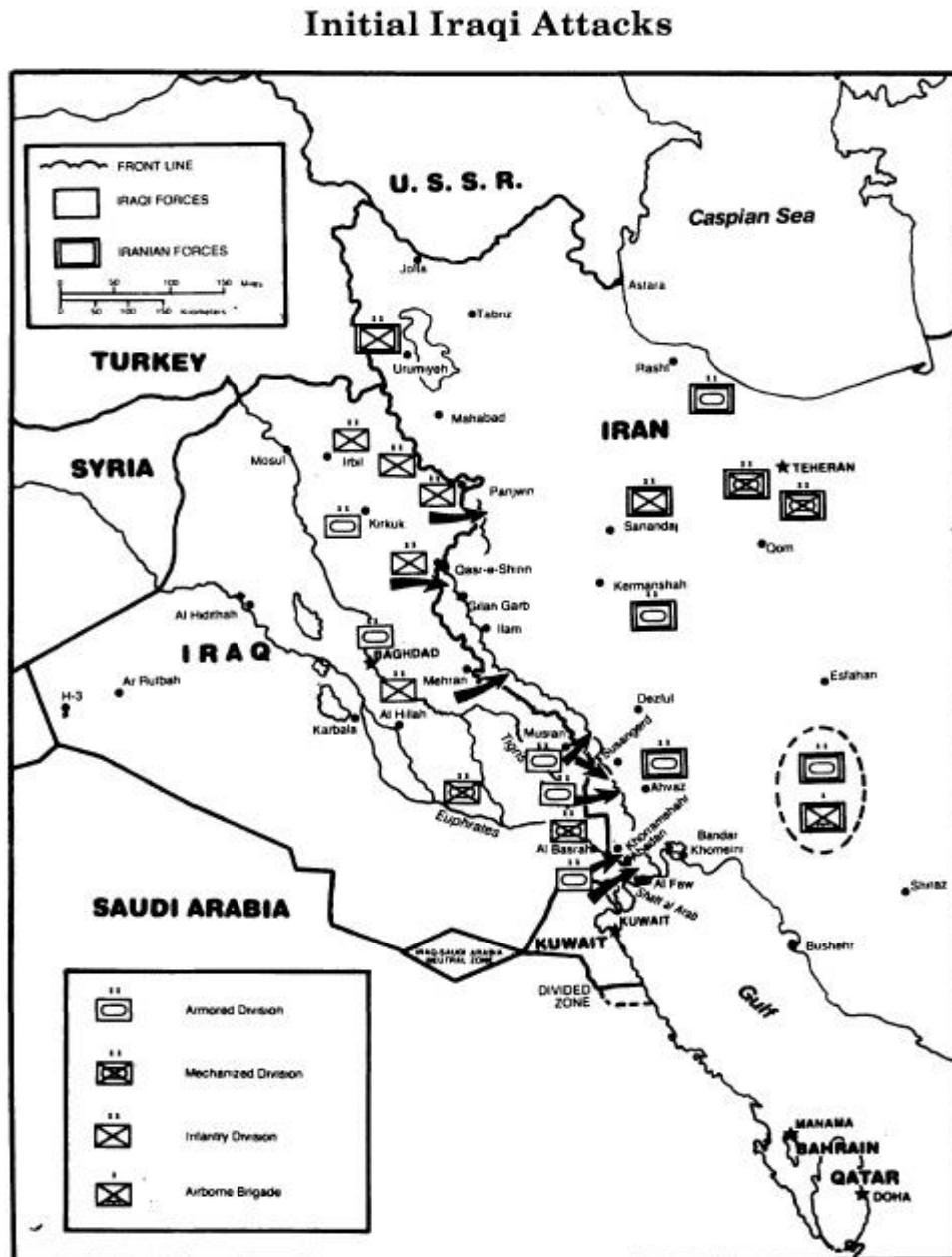
Příloha 4: Útoky na tankery převážející ropu

Příloha 5: Letecké útoky během operace Pouštní bouře

Příloha 6: Pozemní část operace Pouštní bouře

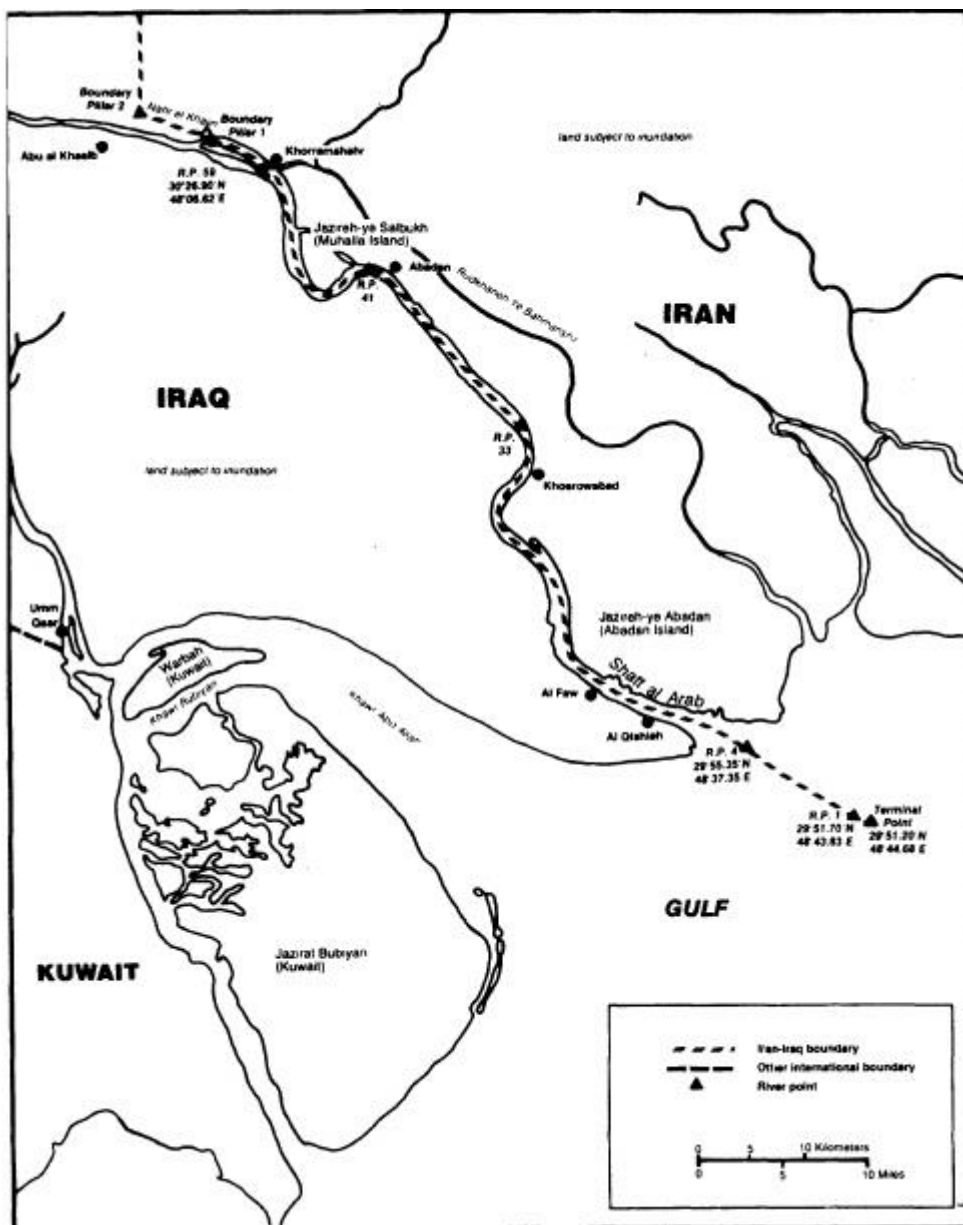
8.1 Přílohy

Příloha 1:

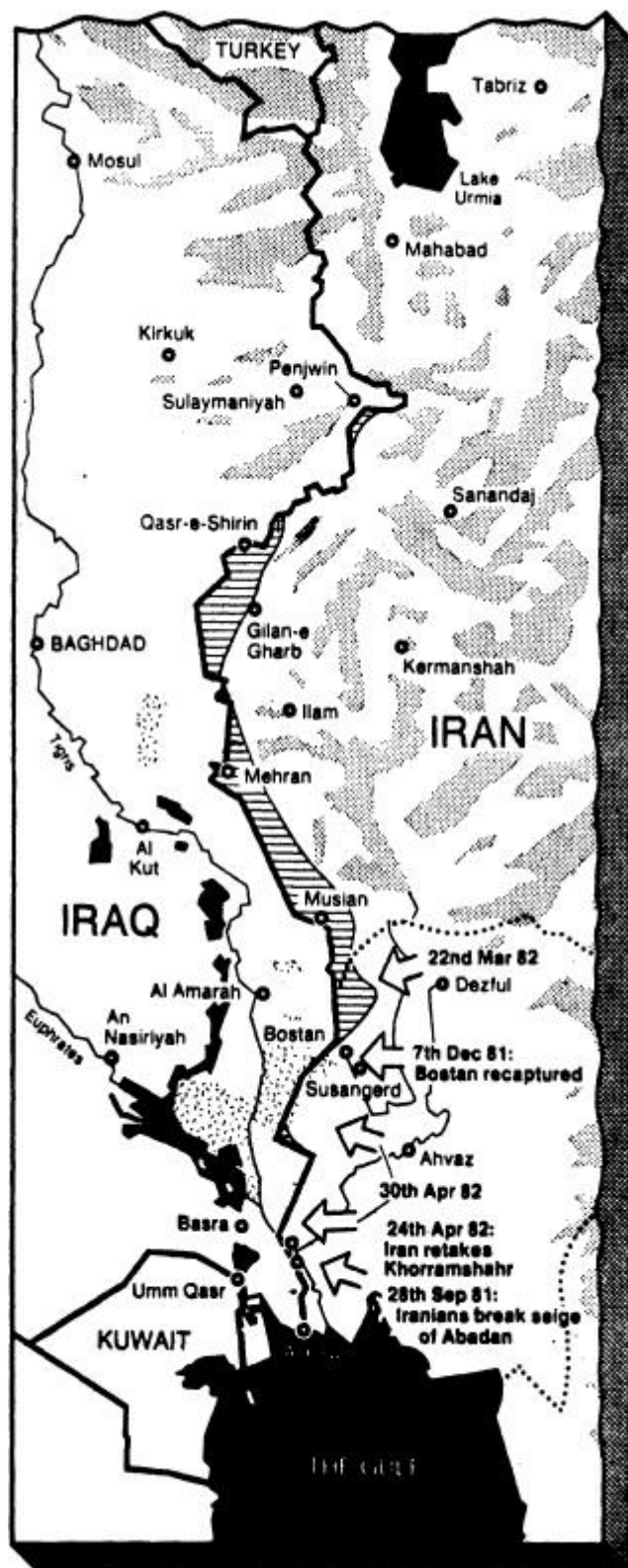
Zdroj: Col. W.O. Staudenmaier, US Army Strategic Studies Institute.

Příloha 2:

Zdroj: Central Intelligence Agency.

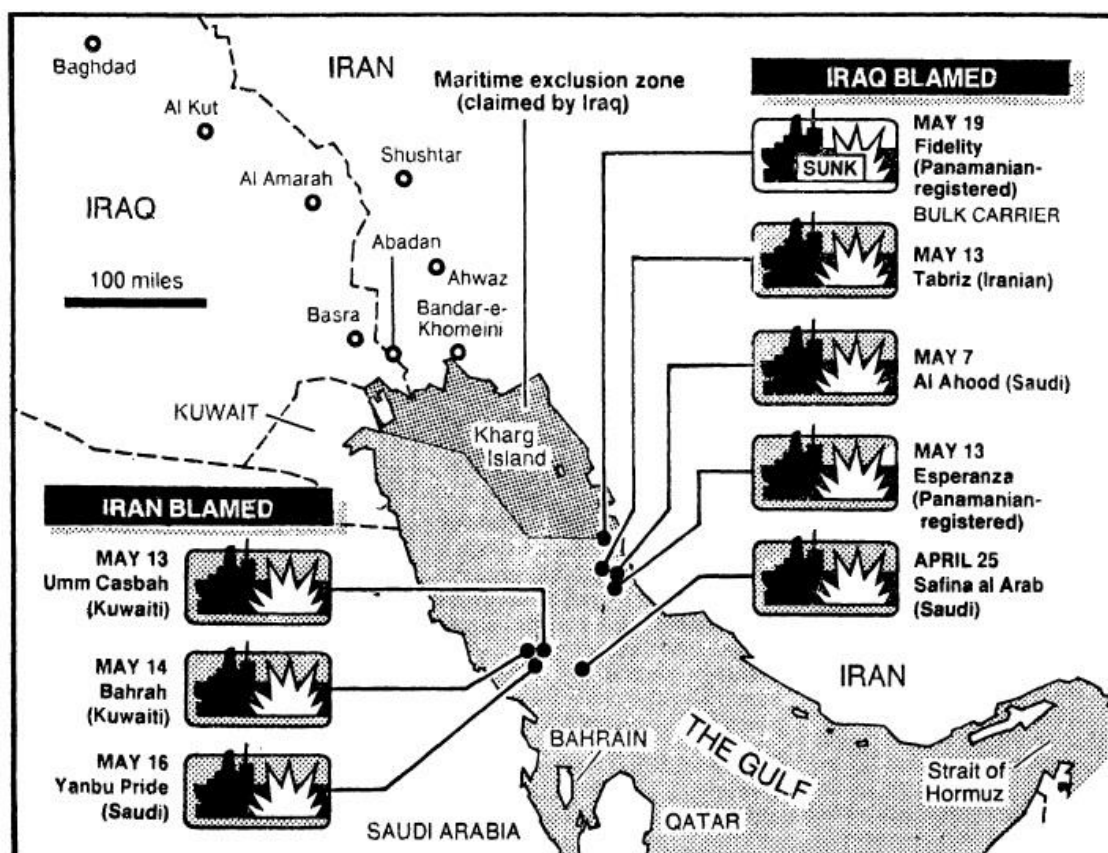
Příloha 3:

Zdroj: *The Times* (London).

Příloha 4:

Zdroj: *The Times* (London).

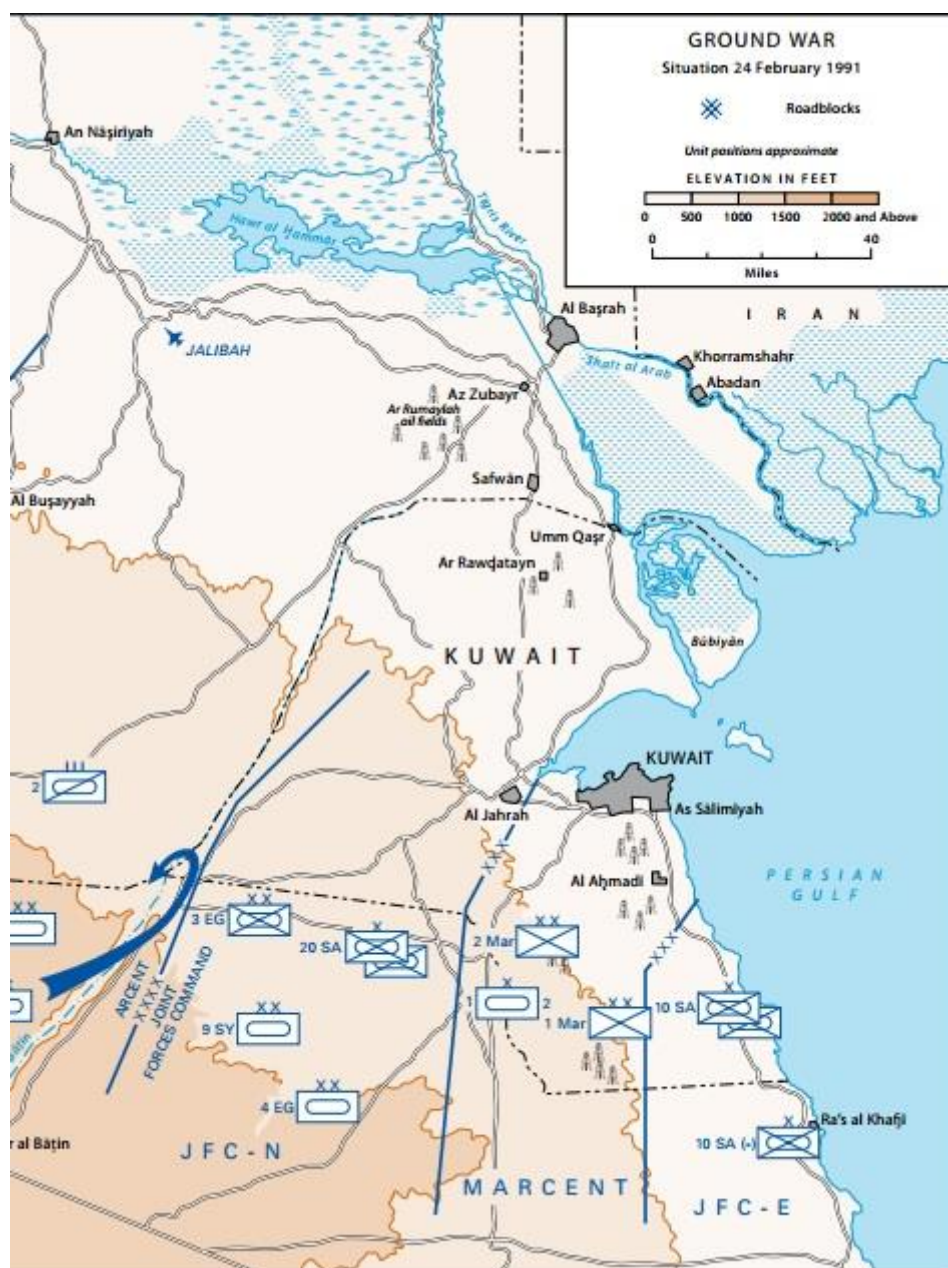
Příloha 5:

Zdroj: Air Attacks 17 January. [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné

z: <http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/gulf/maps/3.html>

Příloha 6:

Zdroj: War in the Gulf: Operations Desert Shield and Desert Storm August 1990 - March 1991. Washington, D.C.: Center of Military History United States Army, 2010, s.36.

Seznam zkratek

CNN	Cable News Network, kabelová televizní společnost
KDS	Kurdská demokratická strana
MAAE	Mezinárodní agentura pro atomovou energii
NATO	North Atlantic Treaty Organization, Severoatlantická aliance
OPEC	Organization of the Petroleum Exproting Countries, Organizace zemí vyvážející ropu
OSN	Organizace spojených národů
PATRIOT	Raketa protivzdušné obrany
RB OSN	Rada bezpečnosti Organizace spojených národů
SCUD	Taktická balistická raketa
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
TORNADO	stíhací bombardér, letoun pro elektronický boj
USA	United States of America, Spojené státy Americké
USD	dolar Spojených států

9 Seznam použité literatury

9.1 Literatura

BELICA, Miroslav a Tomáš BELICA. *Co nezavály písky Mezopotámie: Češi a Irák 1990-2010*. Epoque. ISBN 978-80-7425-057-6.

CLARKE, JEFFREY J. *War in the Persian Gulf: Operations Desert Shield and Desert Storm August 1990 - March 1991*. Washington, D.C.: Center of Military History United States Army, 2010.

COUGHLIN, C.: *Tajný život Saddáma Husajna*, Praha, BB art 2003. ISBN 80-7023-215-3.

CSERMELYI, Jiří. *Válka v zálivu*. Praha: Magnet-Press. ISBN 80-85110-79-2.

ČÍŽEK, M.: *Válka v Zálivu 1991*. Amercom SA: Praha 2010. ISBN 978-83-261-0380-3.

FAROUK-SLUGLETOVÁ, M. – SLUGLLET, P.: *Irák od roku 1958. Od revoluce k diktatuře*, Volvox Globator: Praha 2003. ISBN 80-7207-500-4.

JOCH, Roman. *Proč právě Irák?*. Mladá fronta: Praha 2003. ISBN 80-204-1024-4.

KARSH Efraim; RAUTSI Inari.: *Saddám Husajn*. Melanrich: 2001. ISBN 80-7023-215-3.

KUBAL, Michal; ŠULC, František; ŠÁMALOVÁ, Barbora. *Válka o Irák: Očima tří českých reportérů*. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 2003. ISBN 80-7207-506-3.

MAALOUF, Beatrice. *Válka v Iráku a Evropská unie*. Aleš Čeněk, s.r.o.: Plzeň 2006. ISBN 80-86898-893-0.

MAREK, V.: *Stopy v písku*. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2003. ISBN 80-7278-193-6.

MCNAB, Andy. *Brawo two Zero*. London: Corgi Books, 1994. ISBN 0-552-14127-5.

POLEDNE, Aleš V.: *Největší moderní války (Od Koreje Po Irák)*. Praha 2004. 80-7207-553-5.

PONÍŽILOVÁ, Martina. *Irák*. Praha 5: Libri, 2011. ISBN 978-80-7277-478-4.

RIPLEY, Tim. *Letecká válka v Iráku*. Praha: Baronet, 2005. ISBN 80-7214-857-5.

SIMPSON, John. *The War against Saddam: Taking the road to Baghdad*. London: Macmillian, 2003. ISBN 09-320-2099-2.

SMITH, Hedrick. *The Media and the Gulf War*. Washington, DC: Seven Locks Press, 1992. ISBN 09-320-2099-2.

TAYLOR, Philip M. *War and the Media: Propaganda and Persuasion in the Gulf War*. Manchester: University Press, 1998. ISBN 978-0719055508.

9.2 Internetové zdroje

Embassy of the United States Baghdad, Iraq [online]. [cit. 8. května 2013]. Dostupný z WWW: <http://iraq.usembassy.gov/>

INFOPLEASE - all the knowledge you need [online]. [cit. 8. května 2013]. Dostupný z WWW: <http://www.infoplease.com/country/profiles/iraq.html>

Velvyslanectví České republiky v Bagdádu [online]. [cit. 8. května 2013]. Dostupný z WWW: <http://www.mzv.cz/baghdad/cz/index.html>

Central Intelligence Agency. [online]. [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/index.html>

The White House [online]. [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: <http://www.whitehouse.gov/>

ACIG Journal. [online]. [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: <http://www.acig.info/CMS/>

Breaking News. [online]. [cit. 2014-04-14]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/index.html>

New York Times [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/>

Archiv České televize. [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/>

9.3 Ostatní

AUTOR NEZNÁMÝ, *The Geography of a Population Mass-Escape from the Tel Aviv Area during the Gulf War*. The Geographical Journal. roč. 158, č. 2 (Jul., 1992).

AARTS, Paul a Michael RENNER. *Oil and the Gulf War. 1991*, č. 171.

BRANDS, H.W. *George Bush and the Gulf War of 1991*. 2004.

FIALKA, John J. *Hotel warriors: covering the Gulf War*. Woodrow Wilson Center Press, 1992.

HALLIDAY, Fred. *The Gulf War and Its Aftermath: First Reflections*. 1991, roč. 67, č. 2.

HIRO, Dilip. *Chronicle of the Gulf War*. MERIP Reports. 1984.

LEBOVIC, James H. *Before the Storm: Momentum and the Onset of the Gulf War*. International Studies Quarterly,. 1994, roč. 38, č. 3.

LUDWIG, Paul. *Iranian nation and Iranian - Islamic Revolutionary Ideology*. 1999.

MAUPIN, Laura. *The Decision to Go to War in Iraq*. OAH Magazine of History. 2006, roč. 20, č. 3.

MAXWELL, Mary. *The Gulf War and Political Science*. PS: Political Science and Politics,. 1992, roč. 25, č. 4.

STORK, Joe. *Iraq and the War in the Gulf*. MERIP Reports. 1981, č. 97.

SWEARINGEN, Will D. *Geopolitical Origins of the Iran-Iraq War*. Geographical Review. Roč. 78, č. 4 (Oct., 1988).

WENGER, Marta a Dick ANDERSON. *The Gulf War*. MERIP Middle East Report, č. 148, Re-Flagging the Gulf (Sep. - Oct., 1987).

YETIV, Steve A. *The Outcomes of Operations Desert Shield and Desert Storm: Some Antecedent Causes*. Political Science Quarterly,. 1992, roč. 107, č. 2.

Resumé

This bachelor's thesis examined Gulf War from the USA perspective. It examined war techniques, strategy and politics of the USA in this conflict and aswell focused on main causes of the USA involvement. Afterwards it focused on the cours of the war itself and on particular war operations. In the end of this thesis the causes of defeating Iraq and consequences of Gulf war on the USA are examined.

Situation of Iraq and Saddam Hussein before this conflict has a great importance. Iraq was involved in war with Iran, which economically weakened it. Afterwards more issues involving Kuwait came up, both countries were economically dependent on oil and were exceeding quotas of OPEC. Kuwait's oil trade was slowing the economic developement of Iraq which in the end led to the occupation of this country and Gulf war.

Gulf war started with Iraq occupation of Kuwait in the August 1990 and afterwards great conflict of alliance formed against Iraq followed.

The war itself started in January of 1991, when the US Congress gave a permission for military assault to G. Bush. Operation Desert Storm started few days afterwards, on the 17th of January 1991. Although the Iraq dictator, Saddam Hussein, never admitted defeat, this conflict was a clear win of the USA, which showed a USA military strenght and their technical supremacy.

This war was a breakthrough in history of wars. In the course of this conflict an alliance of 28 countries formed againt Iraq and his leader, Saddam Hussein. It was highly promoted in medias all over the world, which also helped in forming thereinbefore mentioned alliance. Publicity is one of the biggest specifics of this war. Nevertheless the reign of the Iraq dictator wasn't terminated.